ԺԴ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4766 — 15/28 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1901 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 15 ՐԷՃԷՊ 1319 — ԺԴ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4766

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 Ղշ.
» » »	վեցամսեայ	70 »
» » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի թուղթ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փոխ 100 դրուշի հաշուով:

[illegible] բաժանորդի ծախքը յառաջագոյն կը վճարուի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

ԻԴ

Ազգ. Վարչութեան բոլոր Ժողովներն ու Խորհուրդները նիստ չգումարեցին անցեալ շաբթու, ինչպէս յայտնի է, Քաղ. Ժողովի Ա. Ատենապետին, Տատեան Յարութիւն փաշայի, մահուան սուգին պատճառաւ: Ազգային մամուլն ալ, պաշտօնական մարմիններուն պէս, մասնակցեցաւ այս սուգին արժանավայել եղանակաւ, և գրեթէ անով զբաղեցաւ ամբողջ շաբաթը: Միայն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսական ընտրութեան նախնական գործողութեանց,— որ իբր ութ օրէն աւարտած պիտի ըլլան,— բարեդէպ լուրն էր որ մեղմացուց սակաւ մը շաբթուան ցաւագին տպաւորութիւնը: Մէկ քանի օրէն անտարակոյս պիտի յայտնուի այս նախնական գործողութեանց արդիւնքը, և վերջնական ընտրութիւնն ալ չպիտի յապաղի ըստ Կայսեր. բարեհաճ հրամանին. որով Կիլիկիոյ եկեղեցական ընդարձակ վիճակին Հայութիւնը պիտի ողջունէ իր այրեացեալ Աթոռին արժանընտիր Պետը, ամենայն հաւանականութեամբ, նոր տարիէն շատ առաջ:

* * *

Հետեւելով ուրիշ Պատրիարքարանի շրջանակէն, եթէ կը հաճիք, այցելենք այս անգամ մէկ քանի Թաղեր կամ Թաղ. խորհրդարաններ, ուր տեղուանք տարին տասներկու ամիս կրնանք գտնել դիւր դրօսանք: Կէտիկ-փաշայէն սկսինք.— բայց բան չըսենք Ուսում. Խորհրդին՝ որ կը սոսկայ այդ Թաղին մանաւանդ դպրոցական գործերէն:— Տարուան մէջ, եթէ կարելի ըլլար, տասներեք ամիս հոն նիստ պիտի գումարէինք ուսումնասիրելու, և տեղւոյն քննականութեամբ մանրէ···հականեխելու: Եթէ Ուսում. Խորհուրդը ամիսը մէկ անգամ Կէտիկ-փաշայի Թաղ. խորհրդարանին մէջ նիստ ընէր, առանց ուրիշ օրակարգի ձեռնարկելու՝ կրնար զբաղում գտնել իր բոլոր ժամերուն համար: Պիտի հանդիպէր նախ Թաղականներուն, որ միջոցներէն դրած ըլլան Թաղային սնտուկին վարկը բարձրացնել կրճատելով կրթական պաշտօնեաներու իրաւունքը. յետոյ ժամկոչներու՝ որոնց պաշտօնն եղած ըլլայ բէր է ձեռքն վռնտել պաշտօնատէր ուսուցիչները և··· խաղալ հասցնել Թաղականներուն. այնուհետեւ տեսակ մը առաջարկներու՝ որոնց մէջ վիճարկած պարագաներու սեւնակը վերադարձուած ըլլան հրաժարեալ ուսուցիչներու անուններն ու իրենց պահանջները, և վերջապէս կուգի անդէտ սնտուկներու՝ որոնց մէջ նետուած ըլլան Ուսում. Խորհրդին եկած հրահանգներն ու պաշտօնագիրը, և ուրիշ այս կարգի մարդոց և իրերու: Ա՛լ քիչ մըն ալ Թաղ. Ժողովը պիտի զբաղի կարծեմ Կէտիկ-փաշայի Թաղային գործերով, որ ամէն տարի օգոստոս 31ին կը վերջանան ու սեպտեմբեր 1ին կը վերսկսին, և միշտ պիտի արուի Ուսում. Խորհրդին՝ օձիքը ազատելու Թաղականներէն ու պահանջատէրերէն և յարակից փորձանքներէն:

* * *

Անցնելով Պալաթու Թաղը՝ կը հանդիպինք աջ ու ձախ··· ձախողութեանց ամէն տեսակին, Թաղային կուսակցութեանց կամ դպրոցական վէճերու, անվերջ անվախճան բողոքներու այս կամ այն կրթական պաշտօնէին դէմ: Թաղ. Խորհրդին դէմ՝ Ատենադպիրին ի նպաստ, Ատենադպիրին դէմ՝ Թաղականին ի նպաստ, և ամէնուն ի նպաստ··· ընդդէմ Ուսում. Խորհրդին, որ նախընթաց ուրբաթ օր ա՛լ իր օձիքը թօթուելով՝ խորհեցաւ երթալ ափ առնել Քաղ. Ժողովին դուռը: Չի գիտցուիր թէ Ժողովն ի՛նչ պիտի որոշէ··· Քաթը-Կէօմրիւկի Ս. Աստուածածնի պատկերին համար գոնէ, որ Պոլսոյ փոխադրուելէն ի վեր իր բազմամեայ խաղաղութիւնը կորսնցուցած է Թաղին կուսակցութեանց մուխերէն ու ծուխերէն և դպրոցական պաշտօնեաներու անտարբերաբար գժտութիւններէն: Եթէ Քաղ. Ժողովը խորհուրդ տայ Ուսում. Խորհրդին··· հոգը մեղմօրէն հեռուէն վերարկել Պալաթու դպրոցին և Թաղականներուն հետ, ամէնէն կարուկ միջոցը ի գործ դրած պիտի ըլլայ··· ինքզինքն ալ ազատելու համար հոգը փորձանքներէ այս հեղձուցիչ մթնոլորտէն:

* * *

Հիմայ··· հիմայ մոխիր ջուրով հօթն անգամ բերաննիս լուալու ենք Գառըգիւղի վրայ խօսելէ առաջ: Թողունք Թաղին դպրոցը, ուր Նորընկեր Հոգաբարձութիւնը իր տարասովոր հաւանքէն մնացած է մեկնուել Ուսում. Խորհրդի ատեանին մէջ, և այսպէս միշտ երախայ մնալու դատապարտուած. Թողունք նաև Ս. Թագաւորի նորոգեալ մատուռը, կնոջ նախաձեռնութեան արդիւնք, որ իբրեւ Ֆէմինիզմի նախափորձ՝ զայրացուցիչ է Թաղական խորհրդականի մը մեղամաղձութիւնը··· առանց հետեւանքի,—թէ և հակառակ Ֆէմինիզմի ջատագով գիւղարնակ գրագիտուհւոյն հաւատքին և թելադրութեանց. չմտնենք ամէնուն թղթի սեղաններուն, որոնց վրայ ողբու բութիւնը չափ ու սահման չունի ձմրան եղանակին մէջ, և ոչ ալ նորաձեւութեանց այլազան երանգներուն, մինչեւ իսկ գրական նորաձեւութեան,—որ Գառը-գիւղցին մը սկսաւ և անով վերջացաւ.—ու դիտենք միայն սա հարսնցու աղջիկը, տասը հազար ոսկի դրամօժիտով, քան գեղեցկուհիներու վարդերով փայփայուած, որ կը կոչուի Օր··· Մնայուն Քարոզչութիւն Ս. Թագաւոր եկեղեցւոյ: Եւ այս տատեւութեամբ ներկայացող հարսնցուն աւելի հրապուրիչ պիտի ըլլար··· կուսակրօն երիտասարդներու՝ քան որչափ հրապուրիչ է Գառը գիւղի քարոզչութիւնը երիտասարդ կուսակրօններու: Կ'ըսեն թէ Գառը գիւղի մէջ ամուսնանալ չկար,— ոչ ամէնքն ալ Արմաշական,— տասնմին տասնմին ժուռ կուսակրօն լուր օրեր առին տուն տուն և տեղէ տեղ, ինչպէս··· ինչպէս ըսած են բանաստեղծօրէն, թիթեռնիկը ծաղկէ ծաղիկ: Կը հասկցուի անշուշտ թէ հարսնցուն շատ դժուարահաճ է, և ասոր համար է որ Ս. Թագաւոր եկեղեցին մնայուն քարոզչի երես չէ տեսած Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազանի մեկնելէն ի վեր. ամէն վարդապետ, նոյն իսկ ամէն եպիսկոպոս, գործ չէ հաճելի ըլլալ այս հըսկախարհիկ հարսնցուին, որուն համար մէկ կուս չ'արժեր աստուածաբանական դպրոցի վկայական կամ Պատրիարքարանի շրջանակէն յանձնարարութիւն, թէեւ ամենէն պերճ նկարներով համեմուած:

Բայց, կատակը հազար մղոն անդին, Գառը գիւղի մէջ լրջօրէն կը մտածուի հիմայ, ինչ որ շատ առաջ պէտք էր մտածուիլ Պատրիարքարանի մէջ, կուսակրօններու ոտքը կտրել տուններէն, ուր տեղուանք չի դորէր քուէ չինել ի նպաստ այս կամ այն թեկնածուին: Ըստ իս, եթէ Գառը գիւղի յանձնարարած կուսակրօնները չուզեն մտածել այսուհետեւ քիչ մըն ալ, Թօփ-գարուի կամ Խասգիւղի քարոզչութեանց վրայ՝ իրենց զոհաբերական յօժարութիւնները գործով ալ ապացուցանելու համար··· ցերեկօթիկ վանք մը պատրաստել հարկ պիտի ըլլայ, որուն ճարտարապետութիւնը կրնայ յանձնուիլ Գառը-գիւղի բնիկ քահանաներուն, որոնք Մնայուն քարոզչութեան հետ կերպով մը չեն կրցած հաշտուիլ. և այս այսպէս՝ Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազանի մեկնելէն ի վեր:

ԱՐԷՏ

ՀԱՅ ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲԸ ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ

Հայոց դրամատիքական խմբի լաւագոյն ոյժերը, յուսախաբուած Թիֆլիսում կազմած, թէ կազմելիք, չգիտենք, թատրոնական յանձնաժողովից, մեկնել են, արդէն զի անկախ մի չորք ներկայացումներ տան նախ Թիֆլիսում, ապա Բագւում:

Վաղուց էր հարկաւոր, վաղուց պիտի հայ դերասանները համոզուէին, որ թատրոնի տէրը իրանք են և ոչ պատահաբար կազմւող զանազան մասնաժողովներ, կամ յանձնաժողովներ, որոնք այսօր կան, վաղը չկան: Եթէ Բագուեցիները մի քանի տարի իրանց միլլիոններից մի քանի հազար չպրտեցին հայ բեմի վրայ, այդ մենք չենք համարում ոչ առանձին արժանաւորութիւն Բագուեցիների համար և ոչ էլ, ուղիղն ասած, մի պատիւ հայ թատրոնի համար: Եթէ մեր դերասանները մի փոքր աւելի նուրբ մտածէին թատրոնի մասին, վաղուց պիտի Բագուեցիների «ողորմութիւնն» իրանց համար վիրաւորական համարէին և արհամարհանքով երես դարձնելով նաւթային ապուշների աջակցութիւնից, իրանք իրանց համեստ ոյժերին ապաւինէին: Ով չգիտէ, որ Բագուեցին այն ժամանակ է բարեսիրտ և հասարակական բարոյական շահերին քիչ թէ շատ ուշադիր, երբ նրա քսակին բերում է հարիւրին 200—300 շահ, իսկ երբ նա ստանում միայն հարիւրին 20—30 շահ, այն ժամանակ շահական դրամի խնդիրը խեղդում է նրա մէջ ամէն զգացում, վասն զի «կրիզիս» է:

Այս տարի Բագուի մեծախօս «Թատերասէրները» ամենաբարեկամական կերպով հրաժարուեցին հայ խումբ պահելուց և հրաժարուեցին այն միջոցին, երբ արդէն սեզոնը վրայ էր հասել: Ով ճանաչում է Բագուեցուն, նրա համար այդ զարմանալի չէ. Բագուեցին նոյնքան քմահաճ է, որքան նաւթային հողը, որ այսօր շատրւան է տալիս, վաղը չորանում է: Բայց, արդեօք, ի՛նչ առաջարկին Բագուի մեկենասները չորս տարւայ ընթացքում հայ թատրոնի համար: Ոչինչ կամ գրեթէ ոչինչ, բացի մի քանի պարագլուխներին, այն էլ թատրոնի հետ ոչինչ առնչութիւն չունեցող պարագլուխներին մի քանի խաղալի պատառներ տալուց: Գործին տեղեակ անձինք հաւատացնում են, որ այդ չորս տարւայ ընթացքում, մօտ 5000 ր. անցել է զուր տեղը զանազան պատահական անձանց կոկորդը: Սատանան տանի. թող կորչէին այդ փողերը, բայց ի՛նչ բարոյական հետեւանք: Չորս տարւայ մէջ Բագուեցիներն ապարդիւն չհանեցին ոչ մի նոր բեմական ոյժ, ոչ մի նոր պիէս: Եւ այդ շատ հասկանալի է: Փողով շատ բան կարելի է ձեռք բերել, բայց ձիրք, տաղանդ—ոչ երբեք. Թատրոնի պէս մի գործի բարոյապէս օգտակար լինելու համար՝ մարդ պէտք է ունենայ քիչ թէ շատ հասկացողութիւն գեղարուեստի մասին: Չորս տարի շարունակ Բագւի մեկենասները թատրոնական գործի գլխին պահեցին մի նախկին գաւառական վարժապետ, որ (հաւատացէք, ամաչում ենք ասել) իր կեանքում բացի հայ ներկայացումներից ոչ մի թատրոնի երես չի տեսել: Միթէ [illegible] կարո՞ղ է հաց թխել: Եթէ մի փոքրիկ նաւթային ընկերութեան հաշիւները պահելու համար պէտք է ունենալ տարրական հմտութիւն, միթէ թատրոնական բեմ կառավարելու համար բացի աներեսութիւնից և թատրոնում մի քանի ձրի տեղեր ունենալու խորամանկութիւնից, ոչինչ արժանաւորութիւն հարկաւոր չէ: Մենք անպայման չենք պնդում, թէ Բագւում չըկան թատրոնական գործին քիչ թէ շատ օգտակար լինելու ընդունակ անձինք: Ոչ, կարող են գտնել և նոյն իսկ այս չորսամեայ մեկենասների շրջանում, բայց այդ մարդիկ իրանց հեռու պահելով և միայն փողով օգնելով, գործի բարոյական մասը թողեցին ճակատագրի հաճոյքին և ահա հետեւանքը— զէրօ:

Այսպէս թէ այնպէս, շատ ուրախ ենք, որ մեր դերասանները այժմ սեփական ոյժերով են իրանց գործն ուզում առաջ տանել: Թող նրանք չը յուսահատուեն, եթէ դարձեալ կը հանդիպեն խոչընդոտների: Սէրը դէպի արւեստը խառն եռանդի հետ վերջ ի վերջոյ յաղթող կը հանդիսանայ և կը փշրէ հայ հասարակութեան անտարբերութիւնը դէպի մայրենի բեմը:

Սեպտ. 22ին Արտիստական ընկերութեան թատրոնում կայացած ներկայացումը ապացոյց էր, որ Թիֆլիսի Հայերի մէջ դեռ ապրում է սէրը դէպի մայրենի թատրոնը: Չնայելով ամբողջ օրուայ անձրեւին և այն անյարմարութիւններին, որոնցմով պայմանաւորուած էր այդ ներկայացումը, թատրոնը գրեթէ կիսով չափ լի էր: Խումբը ընդունուեց հասարակութիւնից այնպիսի սիրալիր ցոյցերով, որ գեղեցիկ գրաւական էին նրա ապագայ յաջողութեան, և մենք յուսով ենք, որ յաջորդ ներկայացումներն անհամեմատ աւելի աջող կը լինին նիւթական կողմից:

Գալով բարոյականին, խումբը արժանացաւ արդարացի հաւանութեան: Զուդերմանի «Հայրենական տունը» ընդհանուր առմամբ ներկայացուեց բաւական սիրուն անսամբլով: Ինչ ասել կ'ուզի, որ ամենից մեծ աջողութիւն ունեցաւ այժմեան հայ բեմի առաջին ոյժը— Պ. Աբելեանը որ կատարում է Մագդայի ծերունի հօր խոր դրամատիքական դերը: Այդ դերասանը վերջին տարիները ահագին առաջադիմութիւն է արել: Տիկ. Սիրանոյշը կատարեց իր դերը իր սովորական արժանաւորութիւններով ու թերութիւններով. տեղ տեղ սրտաշարժ, տեղ տեղ անփայլ, երբեմն ջերմ, երբեմն սառն, ընդհանրապէս ոչ վատ: Պ. Պետրոսեան, մեր բեմի այդ չնաշխարհիկ, բարեխիղճ և աշխատասէր ոյժը մի անգամ եւս ապացուցեց, որ առանց նրա խումբը անկատար է և եթէ նա երբ և է հեռանայ հայ բեմից, տեղը միշտ պիտի բաց մնայ: Միւս մասնակցողները, մանաւանդ տիկ. Աւետեան և Պ. Ալիխանեան աւելի քան հաւանելի էին իրանց դերերում: Ընդհանրապէս երբեք հայ բեմը այդպիսի ուժեղ անսամբլ չէր ունեցել, որչափ ներկայ խումբը: Իսկ այդ մեծ բան է:

ԹԱՏԵՐԱՍԷՐ

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ

Այգեկութ.— Գինեգործութիւն.— Պտղատու ծառերի եւ բանջարանոցի հիւանդութիւններ.— Նոցա դարմանները.— Դպրոցական տարեշրջան եւ հայ ուսանողութիւն:

Մի ուրիշ տեսակ որդ ալ կայ շընիլ կոչուած, որը մի քիչ մեծ է առաջինից. սպիտակ մորթ, սեւ փոր և թաւամազ ունի փուշ փուշ տնկուած. սա առաջինից աւելի սարսափելի կը փճացնէ շատ տեսակ պտուղներ. օրինակ տանձ, խնձոր, կեռաս, դեղձ, ծիրան, սալոր եւն.: Սրանց դէմ իբր զօրաւոր դարման կը գործածեն, նախ պտուղներ ծաղկելէն մի շաբաթ առաջ. պուլիի ըսուած հեղուկի առաջի ձեւը. յետոյ երբ պտուղները մի քիչ կը կազմաւորուին, պէտք է գործածել ծխախոտի հիւթը: Եթէ որ հիւանդութեան նշաններ երեւին, պէտք է կրկնել այդ դարմանումները:

Դեղձի հիւանդութիւն կը յայտնուի կարմրութեամբ, ուռեցքով ու փտութեամբ: Դարմանն է հիւանդութիւն սկսած ժամանակ հաւաքել բոլոր ուռեցք ունեցող տերեւներին, և յետոյ ծառի պտուղ, ծիլեր բացուելու ժամանակ, սկսել 1-2 անգամ գործածել պուլիի հեղուկէն, Բ. ձեւ, փչելով տերեւների վրայ: Դեղձերի սնկային հիւանդութիւն կը յայտնուի մի բարակ խաւով. կապտագոյն սեւ գոյնով կը ծածկէ տերեւներին և, արդիւնք կը լինի պտուղի զարգացման, որ կը մնայ տձեւ քարացած և անհամ: Այս հիւանդութիւն շատ կը նմանի այգիի օիթիոմին (տես Արեւելք համար 4731): Սրա առաջ առնելու համար պէտք է գործածել հետեւեալ հեղուկ.

carbonate de soude	150 կրամ
goudron végétale	50 »
Ջուր	10 լիտր:

Դեղձերն ալ ունին իրենց միջատային հիւանդութիւններ, կերմ և կրիզ անունով. սրանց դէմ առնելու համար պէտք է ձմեռ վերջնով լաւ մը մաքրել դեղձերին և պատել փսիթով, և գարնան մէկ անգամ ծաղկելէն առաջ և մի անգամ յետոյ, տալ «ծխախոտի ջուր» ըսուած հեղուկը:

Ձիթենին եւս ունի իր սնկային և աղբային հիւանդութիւններ: Սրա վնասակար միջատներն են ֆօռնիլ, կերմ. Սոյն միջատներ կը կրծեն և կը թունաւորեն ձիթենիի մատղաշ ճիւղեր: Դարմանն է՝ նախ գարնան ժամանակ գործածել կաթակեր (lait de chaux) և յետոյ պտուղի ժամանակ, բաւական մը ջրփչել պուլի, որ մատղաշ տերեւներ չայրուին:

Բանջարանոցի մասին խօսելիս մենք իբր օրինակ պիտի վերցնենք մի քանիսին, գլխաւորապէս կաղամբ և գետնախնձոր, որոնք աւելի շատ գործածական են մեր մէջ:

Կաղամբը ունի բազմաթիւ տեսակներ: Սրա հիւանդութեան միջատն է Ալթիզ, որին կ'անուանեն նաեւ բծաւոր գետնոչխլ. կը յարձակի կանանչ տունկերին տերեւների վրայ և կրծելով կարճ ժամանակում կը թունաւորէ ու կը փճացնէ զանոնք: Սրա որդ (larve) բարակ սեւ գորշագոյն է, մի քիչ թաւամազ, ցեցի նման կը ծեփուէ տերեւների և կաղամբի թփերի վրայ, հազիւ տեսանելի և բոլորովին սեւով կը ծածկէ կաղամբի գլուխներ: Խանաւ, նեխած բորբոսնած հիւթով մը կը պատէ կաղամբին և արդիւնք կը լինի նրա ոչնչացման: Մեր գաւառացիք սրան կ'անուանեն բոր: Այս ճճիներ յետոյ կը մեծնան և թեւ առնելով կը թռչին և ձու ածելով կը բազմանան: Այս միջատ ունի խիստ սիրուն մութ կանաչ, փայլփուն գոյն մը: Այս սարսափելի այրող լափող միջատի առաջ առնելու համար, նախ երբ կը նշմարուի նրա բոյն կաղամբի թըփերի վրայ, սկսել որքան կարելի է շուտով թիւաղել, յետոյ մասնաւոր մեքենայով փոշի թռնել կամ փչել կաղամբի վրայ. այդ փոշին խառնուած կը լինի 9 մաս փայտէ մոխիր և 1 մաս հասարակ ծծումբ. ահա՛ մի հասարակ պարզ դարման, որին ամէն մարդ կարող է գործադրել: Իսկ եթէ դա էլ չբաւէ, սկսել առաւօտեան կանուխ, միջատի թմրած ժամանակ, մասնաւոր ապարատներով հաւաքել: Մի ուրիշ միջատ՝ շընիլ, որի մասին քիչ առաջ խօսեցինք, սա ալ սարսափելի թշնամի է կաղամբին, գիշեր ցերեկ կըրծելով մէկ երկու շաբթուան մէջ բոլորովին կը փճացնէ կաղամբի արտը: Պէտք է գործածել սուլֆիւր տը քարպօն, սակայն այս դարման յաջողելու համար, պէտք է կաղամբը լինի շատ թարմ և մէջի խնձորակը բացուած: Կաղամբը ունի իր սնկային հիւանդութիւն, որ մեծամեծ ուռեցքների կամ խոցերի ձեւով կ'երեւի արմատների վրայ, ուր կը գոյանան որդեր, որոնք արմատի ներսի կողմը կը փտեցնեն և բոլորովին անզօր կը դարձնեն սնունդ առնելու մայր հողից: Մի քանի շաբաթէն կաղամբ կը դեղնի, կը թառամի և բոլորովին կը չորնայ: Գիտութիւն դեռ չէ կարողացել ո՛չ մի դարման գտնել այս հիւանդութեան դէմ: Պէտք է տեղն ու տեղ այրել այդ հիւանդութեամբ վարակուած կաղամբներին և այդ այրուած տեղին վրայ ցանել չվառուած կիր, և 3-4 տարի այն տեղ կաղամբ չցանել:

Մոնբելիէ Մ. ԽԱՐԱԽԱՆԵԱՆ

(Մնացեալը յաջորդ թուով)

Քաղաքական Լուրեր

ՍԸՐ ՌԸՏՎԷՐՍ ՊԸԼԼԸՐ

Շնորհազրկութիւնը.—Շատ խօսիլը վնասակար է.—Արքայական հրամանագիրը.—Լոնտոնի մէջ ընդհանուր տպաւորութիւնը:

Լոնտոն, 22 Հոկտ.—Հետեւեալ Պաշտօնական Զեկոյցը հաղորդուեցաւ լրագիրներուն.

«Սըր Ռըտվէրս Պըլլըր, Հոկտ. 10ին արտասանած ճառին համար, իր հրամանատարութեան պաշտօնէն դադրեցուեցաւ և կէս թոշակ պիտի ստանայ: Թագաւորը անոր յաջորդ անուանեց Ֆրէնչ զօրավարը:»

Աւասիկ արքայական հրամանագիրը, որով Սըր Ռըտվէրս Պըլլըր, Օըլտըրշոթի զօրաբանակին պետը, պաշտօնանկ կ'ըլլայ.

«Սըր Ռըտվէրս Պըլլըր զօրավարին հոկտ. 10ին արտասանած ճառին պատճառով, և խնամով քննելէ յետոյ անոր յարուցած պարագաները և զօրավարին կողմէ տրուած բացատրութիւնները, ընդհանուր հրամանատարը յանձնարարեց դադրեցնել զայն հրամանատարութեան պաշտօնէն: Ուստի այդ յանձնարարութեան համաձայն, Սըր Ռըտվէրս Պըլլըր դադրեցուեցաւ պաշտօնէ և կէս թոշակի ենթարկուեցաւ: Հաճոյ թուեցաւ Թագաւորին հաւանիլ Սըր Ճոն Ֆրէնչ զօրավարին անուանումը իբրեւ յաջորդ Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրի և իբրեւ հրամանատար առաջին զօրաբանակին: Այս անուանումը իրական պիտի ըլլայ այն թուականէն՝ երբ Սըր Ճոն Ֆրէնչ զօրավարին ծառայութիւնը ալ եւս անհրաժեշտ չըլլայ Հարաւային Ափրիկէի մէջ: Սպասելով անոր վերադարձին, Սըր Հ. Հիլտըրտ զօրավարը պիտի վարէ Օլտըրշոթի զինուորներուն հրամանատարութիւնը:»

Լոնտոն, 23 Հոկտ.—Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրի պաշտօնանկութիւնը իրիկուան այնքան ուշ ատեն հրատարակուեցաւ որ ժողովուրդէն շատը տեղեկութիւն չունէր: Աւելորդ է ըսել թէ զինուորական ակումբներուն մէջ մեծ յուզում պատճառեց այդ որոշումը: Խմբագրատուններուն մէջ այդ լուրը անակնկալ մը եղաւ: Ընդհանուր կերպով հաւանութիւն կը յայտնուի Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրի մասին տրուած որոշումին, բայց ցաւ կը յայտնուի լեզուի ծայրայեղութենէ մը առաջ եկած ըլլալուն համար: Տէյլի Քրօնիքըլ կ'ըսէ.—«Ցաւալի է տեսնել որ այդ կերպով կը վերջանայ երկար ու նշանաւոր ասպարէզ մը, բայց երկրին շահերը բնականաբար ամէն բանէ առաջ կ'անցնին: Լրագիրները կը քննադատեն նախարարութիւնը ոչ թէ պէտք եղածը ընելուն, այլ դէշ ըրած ըլլալուն համար: Սըր Ռըտվէրս Պըլլըր պէտք չէր որ առաջին զօրաբանակին հրամանատար կարգուէր:» Տէյլի Նիւզ միայն ջերմապէս կը պաշտպանէ Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրը և կ'ըսէ թէ նախարարութիւնը ուզած է վրէժ լուծել զօրավարէն՝ անոր անկեղծութեանը համար:

—)(6)(—

ԺՈՒԼ ՄԱՐԻ

ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ ՊՏՈՒՂԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԺԷՐՕՄԻ ՊԱՇԱՐԻՆ ԱՂՈՒՈՐ ԱՂՋԻԿԸ

Ա.

ԲԱՐԻԶԵԱՆ ԿԵԱՆՔԻՆ ՎՏԱՆԳՆԵՐԸ

Փոքր մարմանդ մը կար պարտէզին մէջտեղը ու մարմանդին մէջտեղ աւազան մը: Սիրուն, պչրալի ու խորհրդաւոր էր. սիրոյ ճշմարիտ բոյն մը: Պատուհաններուն մէջ լոյս կը տեսնուէր: Նորատի աղջիկը դողդղան քայլերով վեր ելաւ գաւթակին սանդուխներէն, որուն վերեւը կեցած մարդ մը իր թեւերուն մէջ առաւ զայն: Ռօզ երջանկութենէն ու սարսափէն դողդղացած էր. անծանօթին ջերմ գգուանքներուն տակ միայն սթափեցաւ:

Ցետոյ այդ մարդը թիկնաթոռի մը մէջ նստեցնելով, Ռօզ-Մանոնի առջեւը ծնրադրեց: Քսանհինգէն երեսուն տարեկան, բարձրահասակ երիտասարդ մըն էր այդ մարդը, սեւ պեխերով, սեւ մազերով ու թուխ աչքերով:

Երիտասարդը յանդիմանական շեշտով մը ըսաւ.

—Ռօզ, օ՛ն, տղայ մի՛ ըլլար, ի՛նչ կայ վախնալու, ըսել է վստահութիւն չունիս ինծի:

—Ներողութիւն, Ժա՛ն, Ներողութիւն··· իրաւ է··· կը վախնամ··· չգիտեմ կրնամ վարժուիլ··· բայց ի՛նչ ընեմ, ձեռքս չէ··· իմ գործած արարքս շատ դէշ, շատ ծանրակշիռ ու մեղապարտ է··· օրէ օր ա՛լ աւելի ամօթ կը զգամ···

—Բայց քանի որ կը սիրեմ քեզ, ըսաւ Ժան:

—Ես ալ քեզ կը սիրեմ··· ահա ո՛րբէ կուգայ բովանդակ չարիքը···

Ու Ռօզ Մանոն սիրականին փաթթուեցաւ ու ուսին վրայ սեղմեց գլուխը, հառաչելով.

—Կը սիրեմ, շատ կը սիրեմ քեզ··· Աւա՜ղ, ի՛նչ վախճան պիտի ունենայ այս ամէնը:

Վեց ամիսէ ի վեր իրար կը ճանչնային անոնք: Առաջին անգամ, պարահանդէսի մէջ էր որ Ժան Պլէքժանի ուշադրութիւնը գրաւած էր նորատի աղջիկը: Այնուհետեւ, ամէն օր, տեսնուած էին իրարու հետ: Ռօզ-Մանոն կ'այլայլէր՝ երբ Ժան սքօղուած բացատրութիւններով կը յայտնէր իր համակրութիւնը, նորատի աղջիկը կորսուած զգաց ինքզինքը, երբ երիտասարդը, օրին մէկը, սիրոյն բուռն նամակ մը սահեցուց ձեռքին մէջ:

Այնուհետեւ, շարունակական թղթակցութիւն մը սկսաւ երկուքին միջեւ: Նամակները թղթատար միջոցաւ կը ղրկէին իրարու, սկզբնատառեր ու թուանշաններ գործածելով իբր հասցէ: Վերջապէս, առաջին ժամադրութիւնը տեղի ունեցաւ գիշեր մը, երբ Ռօզ Մանոն ահաւոր անձկութեան մը, խղճի խայթի մը հետ կը զգար նաեւ անհուն երջանկութիւն մը: Պատուհանին տակ կը սպասէր Ժան, քաջութիւն ներշնչելու համար անոր: Երիտասարդը գետնէն վեր առած էր կիսանուաղ նորատի աղջիկը որ զգլխուած՝ չէր ուզած հեռանալ սիրականէն, այլ իր կուսական սենեակը դառնալ. բայց շատ ուշ էր արդէն: Ռօզ Մանոն ուզեց պոռալ, սակայն շրթունքներուն վրայ դրոշմուած համբոյրները մարեցուցին անոր ձայնը: Երկու ժամ յետոյ Ժան նորէն իր տունը առաջնորդեց զայն, վախնալով որ յիմարութիւն մը կը գործէ, որովհետեւ Ռօզ-Մանոնի դէմքը տխուր արտայայտութիւն մը առած էր:

—Վաղը, այնպէ՞ս չէ, ըսաւ Ժան ցած ձայնով, երբ կը բաժնուէր նորատի աղջիկէն:

—Ոչ, երբե՛ք, երբե՛ք:

Ու յաջորդ օրը, լուսնին մեղմ պայծառութեան տակ, Ռօզ-Մանոն վարագոյրներուն ետեւէն նշմարեց Ժանի վայելուչ սիլուէթը, որ իրեն կը սպասէր այնքան տխուր դէմքով մը: Եւ այս անգամ ալ յաղթուեցաւ: Գործուած յանցանքը կանոնաւորապէս շարունակուեցաւ ա՛լ:

Ո՞վ էր այդ Ժան Պլէքժանը: Նորատի աղջկան մտքէն անգամ չէր անցած տեղեկանալու այդ մասին: Իր բովանդակ գիտցածը սա էր թէ Ժան բարեկեցիկ մէկն էր, քանի որ ո՛ և է զբաղում չունէր ան, ու ան յառաջապէս նորատի աղջկան համար վարձած էր Մօն-Մընի փողոցին տաղաւարը, որպէս զի աւելի դիւրութիւն ունենայ զայն տեսնելու: Ռօզ-Մանոնի գիտցածը ասն էր միայն. Ճանչցածը ի՛նչ կարեւորութիւն ունէր: Վեց ամիսէ ի վեր՝ իր սիրոյն համար ու իր սիրովը կ'ապրէր նորատի աղջիկը: Երբեմն այնքան կը զբաղէր անով որ խելքը գլխէն կը թռչէր. իր գաղտնիքին երեւան չելլելը հրաշքի պէս բան մը համարելու էր: Սկզբան, մանաւանդ, ահաւոր մղձաւանջներ կ'ունենար: Ցետոյ, սակայն, վարժուեցաւ սուտ ու կեղծել: Իր սիրականին թեւերուն մէջ՝ ամէն ինչ կը մոռնար Ռօզ Մանոն: Կատարեալ երջանկութիւն մըն էր որ կը վայելէր այդ պահուն:

(Շարունակելի)

ՀԱԲԵՇԻՍՏԱՆԻ ԱՊԱԳԱՆ

Անգլիացի հարիւրապետի մը նկարագրութիւնը.—Մենելիքի բանակը.—Միջազգային մրցումը։

Լոնտոն, 22 Հոկտ.—Բաղոլա անգլիացի հարիւրապետը որ, Հանարրի հազորդակցութեան հետ, Հապէշական բանակին մէջ կը գտնուէր Մատ Մուլլայի դէմ կատարուած գործողութիւններու միջոցին, հիմա Լոնտոն վերադարձած է։ Հարիւրապետը սքանչացում կը յայտնէ Հապէշ զինուորներուն համար, ըսելով որ երբեք չէ հանդիպած քիչ ուտող և լաւ գործող այդ տեսակ զօրքերու։ Սպառազինութեան տեսակէտով Հապէշական բանակը աւելի զէնքի թանգարանի մը երեւոյթը ունի, վասնզի Կրա, Մարթինի, Մէթֆորտ և ուրիշ տեսակ հրացաններ խառնիխուռն կը գործածուին։ Անգլիացի հարիւրապետը նաեւ շատ բարձր կարծիք մը ունի Հապէշիստանի ապագային համար։ Պէյրի Շէնկուլի նահանգը, սահմանակից Եգիպտական Սուտանի, ոսկիի հարուստ հանքեր կը պարունակէ՝ զորս կը խուզարկեն մեծ մասամբ անգլիական ընկերութեանց ներկայացուցիչներ։ Հարիւրապետը կ'երեւակայէ թէ Հապէշական վաճառականութեան մեծ մասը կարելի պիտի ըլլայ դարձնել անգլիական սատացուածքներու կողմը։ Միջազգային մրցումներու մասին ալ կ'ըսէ թէ Ֆրանսացիները այս միջոցիս շատ կ'աշխատին Մենելիքի մօտ և թէ Ճիպութիի երկաթուղիի գիծերը 1902ի սկիզբը Հարրարի հիւսիսային կողմը հասած պիտի ըլլան։ Հարիւրապետը կը յարէ թէ դժուար է երեւակայել այդ նոր գիծին Հապէշներուն նկատմամբ ընելիք փոփոխութիւնները, վասնզի Հապէշները մինչեւ հիմա շատ թշնամի են օտարներուն և նուազ տրամադիր իրենց ապրելու եղանակը փոխելու։ Անգլիացի երկու սպաներուն ներկայութիւնը Հապէշական բանակին մէջ, չափէն աւելի գրգռած է Ֆրանսացիներուն հետաքրքրութիւնը։ Հարրինկթըն գնդապետին շնորհիւ որ Մենելիքի մօտ անգլիական ներկայացուցիչն է, Մեծն Բրիտանիա ազդեցութիւն կը վայելէ Հապէշիստանի մէջ։ Հապէշ վեհապետը շատ փափաքող է որ երկու երկիրներուն յարաբերութիւնները աւելի բարեկամական ըլլան։ Ռուսական ազդեցութիւնը միայն կը կայանայ Կարմիր Խաչի Ընկերութեան անդամներու առաքման մէջ։ Առանք որոնք Զարին կողմէ ղրկուեցան վերջին պատերազմին առեն, կ'երեւայ թէ մշտնջենապէս պիտի մնան Հապէշիստանի մայրաքաղաքին մէջ։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Ֆրանսական միաբանութիւնները.—Հարցապնդում աւստրիական խորհրդարանին մէջ։

Վիեննա, 22 Հոկտ.—Աւստրիոյ կրօնական գործոց նախարարը, պատասխանելով Խորհրդարանին մէջ եղած հարցապնդումի մը՝ Ֆրանսական միաբանութեանց Աւստրիոյ մէջ հաստատուելու մասին, յայտարարեց թէ մինչեւ հիմա երեք խնդրագիրներ մատուցուած են, թէ Աւստրիոյ կառավարութիւնը մէկ արտօնութիւն միայն տուած է՝ այն է Վիքրայլի Կարմելեաններուն, Սալցպուրկի մէջ վանք մը ունենալու համար և թէ առանք կը բաղկանան քանի կրօնաւորուհիներէ և հինգ քոյրերէ՝ որոնք Աւստրիոյ մէջ արտօնուած միաբանութեան մը կը պատկանին։ Նախարարը յարեց թէ միւս երկու խնդրագիրներուն համար բանակցութիւնները կը շարունակուին։ Նախարարը յիշեց այն օրէնքները որոնք կը վերաբերին օտար կղերականներու Աւստրիոյ մէջ հաստատուելուն. յարեց թէ առանք պէտք է պարտաւոր որ և է բանակուէ երկրին հաստատուած օրէնքներուն նկատմամբ, նաեւ հաստատել թէ ապրուստի միջոց ունին։ Արտօնութեան համար տրուած խնդրագիրները ընկալ նորէն շատ խստութեամբ պիտի քննուին։ Ֆրանսական միաբանութիւններէն և ոչ մէկը՝ Աւստրիոյ բնիկ նկատուելու համար աղերսագիր տուած են, ինչ որ նոյն երկրին համար անհրաժեշտ է կրօնականի ու դաստիարակի պաշտօն վարելու մասին։ Գերման արմատական Պ. Այզէնգոլտ, առիթէն օգտուելով, պահանջեց նախարարութենէն օրինագիծ մը ներկայացնել, որպէսզի բոլոր կրօնական միաբանութիւնները ենթարկուին ընկերակցութեանց օրէնքին, նաեւ թէ բոլոր կրօնական միաբանութիւնները պարտաւոր ըլլան արտօնութիւն խնդրելու։ Երեսփոխանը առաջարկեց նաեւ որ նոր վանքի մը հաստատութիւնը մասնաւոր օրէնքով մը սահմանուի և կրօնական միաբանութիւնները արգիլուին դաստիարակի պաշտօն վարելէ։

ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆ

Ռուսիոյ հետ յարաբերութիւնները.—Ռուսիոյ Պատերազմական նախարարը.—Նոր էմիրը։

Բեդերսպուրկ, 22 Հոկտ.—Նովոսթի կը ծանուցանէ թէ «Փղան» արտասովոր պատուիրակութիւն մը մօտերս Բեդերսպուրկ պիտի ժամանէ և յետոյ Լոնտոն պիտի երթայ, ուրկէ միեւնոյն ճամբով Աֆղանիստան պիտի դառնայ։

—Ռուսիոյ պատերազմական նախարար Քուրոբաթքին զօրավարը կը շարունակէ և կ'ընդարձակէ իր քննական պտոյտը կեդրոնական Ասիոյ մէջ։ Անցեալ շաբաթ օրը Զարճուի հասեր է, ուր ընդունուեր է Խիվայի խանին որդւոյն՝ Ասֆէնտիար իշխանին կողմէ։ Զօրավարը երկու ժամ մնալէ ետքը Պուխարա գացեր է։ Քուրոբաթքին զօրավարը տակաւին չէ այցելած Քուշք քաղաքը՝ Աֆղանիստանի սահմանագլուխին վրայ. ուստի կը յուսացուի թէ վերադարձին նոյն տեղն ալ պիտի այցելէ։

Բէշավուր.—Հապիպուլլահ խան կը հրամայեց արձակել կարգ մը բանտարկեալներ։

—Աֆղանները քառասուն օր սուգ պիտի պահեն Ապտիւրրահման խանի մահուանը համար։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Զինուորական գործողութիւններ.—Տէվէթի յատակագիծը.—Նոր վարումներ.—Խորհրդակցութիւն մը Հիլվէրսումի մէջ։

Լոնտոն, 22 Հոկտ.—Անգլիոյ գաղթային նախարարութիւնը կը ծանուցանէ թէ Հարաւային Ափրիկէի ոստիկանութեան համար, շաբաթ օրը, երկու հարիւր հոգի Սաութհէմփթընէն ճամբայ ելած են և թէ ուրիշ խումբ մըն ալ Նոյեմբերին պիտի ղրկուի, որուն կազմութեանը համար հրաւէր կը կարդայ կամաւորներուն։

Բալմաս (Քանարեան կղզիներ).—Անգլիական Պրիթանիա փոխադրանաւը, որ Քաբթաունէն կ'ուղղէ 627 վիրաւորներով կամ հիւանդներով, հոս հասաւ։ Լիմբար հիւանդանոց—նաւն ալ ժամանեց 349 վիրաւորներով։

Պրիւսէլ.—Օգոստոսի վերջերը Պօէր պատուիրակներուն հասած պաշտօնական հեռագիրներու մէջ, ամառուան ամիսներուն համար Պօէրներուն որոշած պատերազմի յատակագիծին վրայ խօսուելով, ըսուած է որ Տէվէթ կամ Պոթայի օգնութեան պիտի հասնի, որ մտադիր է Նաթալ արշաւել, և կամ Քաբքոլոնի ըմբոստներուն պիտի օժանդակէ՝ Օռանժի երկրէն յարձակողական սկսելով։ Պօէր շրջանակներուն մէջ կը կարծուի թէ Տէվէթ այդ վերջին ծրագիրը պիտի գործադրէ, մանաւանդ անոր համար որ վերջին անգամ երբ Տէվէթ կը գտնուէր Շթայնի և Պոթայի հետ յուլիսին, որոշուեցաւ Քաբքոլոնի մէջ ըմբոստութիւնը կազմակերպել՝ ընդհանուր հրամանատար մը յանձնելով և վարչական ու քաղաքային կազմակերպութիւն մը տալով, որպէսզի ներդաշնակութիւն մը հաստատուի Թրանսվալցիներու, Օռանժցիներու և ըմբոստներու միջեւ։ Տէվէթ պաշտօն ունէր Քաբքոլոնի մէջ բանակցիլ պէտք հրամանատարներուն հետ, որով Պօէրները կարծեցին թէ Ֆրուշէկեր, որուն վրայ վերջերս լուր չկայ, Օռանժ գացած է՝ Տէվէթի հետ խորհրդակցելու համար։

Բէրօրիա.—Սեպտ. 15էն ի վեր գերի ինկած պէտք տասերկու պետերու ցանկը կը հրատարակուի որոնք Լորտ Քիչէների յայտարարութեան տրամադրութեանց համաձայն, մշտնջենական վտարումի դատապարտուած են։ Առանց մէջ կայ Շեբերս հրամանատարին անունը։

Վիեննա.—Բէօրհր Լոյտ սա զեկոյցը առցած է Լա Հէյէն.—«Թրանսվալի պատուաւոր նախագահը, անոր դիւանագիտական ներկայացուցիչը՝ տոքթ. Լէյտս, և Պօէր պետութեանց երեք լիազօր պատուիրակները՝ Պ. Պ. Վէսէլս, Վոլմարանս և Ֆիշէր, զինուորական խորհուրդ մը գումարեցին Քարաքաասայի ամարանոցին մէջ՝ որոշելու թէ Պօէրները ի՛նչ պէտք է ընեն հարաւային Ափրիկէի մէջ գործադրուած մահու պատիժներուն համար։ Պօէր պետերը գիտեն թէ դիւանագիտական բողոքները օգուտ մը չունին։ Տոքթ. Լէյտս ու պատուիրակները առաջարկեցին անմիջապէս փոխադարձ միջոցներու դիմելու. նաեւ խորհուրդ տուին անգլիական սպայ մը հրացանի բռնել, ամէն անգամ որ պօէր մը մահուամբ պատժուի։ Քրիւկէր նախագահը ընդդիմացաւ, ըսելով որ չուզեր վայրագ հանգամանք մը տալ պատերազմի մը որ արդէն փճացումի պատերազմ մըն է։ Հաւանական է որ Քրիւկէր նախագահին ընդդիմութիւնը երկար պիտի չտեւէ։»

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Գերմանիոյ գահաժառանգին այցելութիւնը.—Նախագահին նոր պատգամագիրը.—Տիկին Ռուզվէլթի շրջագայութիւնները։

Նիւ Եորք, 21 Հոկտ.—Կ'ըսուի թէ Գերմանիոյ գահաժառանգը, յառաջիկայ գարնան, Մ. Նահանգները պիտի այցելէ։ Վիլհէլմ Բ. այդ պաշտօնէն զբօսանաւ մը շինել կուտայ Նիւ Եորքի մէջ։ Կ'ըսուի թէ մտադիր է այդ նաւը նուիրել իշխանին և կ'ուզէ որ գահաժառանգը ներկայ գտնուի անոր փորձերուն։ Նաեւ ուսումնասիրէ Ամերիկայի մէջ գործածուած դրութիւնները նաւային շինութիւններու մասին։ Այդ այցելութեան մասին զեկոյց մը եղած է Ուաշինկթընի գերման դեսպանատան։

—Պ. Ռուզվէլթի պատգամագիրը՝ Խորհրդարանին ուղղեալ՝ շատ կարճ պիտի ըլլայ և անակնկալներով լեցուն։ Մաքսատուներու վրայ պիտի խօսուի, բայց Պ. Ռուզվէլթի հեռաւոր ըղձերին նկատմամբ ըսուածները հակասական են։

—Իթօ մարքիզը, այսօր, ճաշեց նախագահին հետ։ Մարքիզը ըսաւ լրագրութեան ներկայացուցիչի մը թէ Ճարոնի կառավարութիւնը կ'ուզէ հեռագրական ընդհանուր թել մը հաստատել Խաղաղականին մէկ ծայրէն միւսը և թէ կարելին պիտի ընէ այդ գործը դիւրացնելու համար։

—Պ. Ռուզվէլթ նորէն պիտի ճաշէ սեւամորթ Պ. Պուքըր Ուաշինկթընի հետ, որուն համար այնքան քննադատութիւններ կ'ըլլան։ Նախագահին աղջիկը՝ Օր. Ալիս Ռուզվէլթ ալ պիտի մասնակցի սեղանին։

—Եթէ Պ. Ռուզվէլթ այնքան խնդիրը յարոյց սեւամորթի մը հետ ճաշելուն համար, Տիկին Ռուզվէլթ ալ զանազան մեկնութեանց պատճառ եղաւ յայտարարելով որ տարեկան վաթսուն անգլիական ոսկին բաւական պիտի ըլլայ իր շրջազգեստներուն ծախքին համար։ Նիւ Եորքի և Չիքակոյի դերձակուհիները շատ չեն տխրիր այդ լուրէն, և կ'ըսեն թէ իրենց յաճախորդներէն շատերը մէկ շրջազգեստին համար միայն տարեկան 200 ոսկի կը ծախսեն և տարեկան քանի մը հատ կը գնեն։

ՓԻԼԻՓՊԻՆԵԱՆՆԵՐԸ

Անգոհացուցիչ կացութիւն.—Սամարի մէջ ըմբոստութիւն.—Ռոճըրս ծովակալին մէկ հեռագիրը։

Նիւ Եորք, 22 Հոկտ.—Ծովային նախարարութիւնը, այսօր, Ռոճըրս ծովակալէն սա հեռագիրը ստացաւ՝ Քավիթէէն ուղղուած.

«Սամարի մէջ ըմբոստութիւնը կը տարածուի։ Նիւ Եորք զրահաւորը, այսօր, Բաթանկասի ուղեւորեցաւ 300 նաւաստիներով, որոնք կ'երթան գործակցիլ ամերիկեան բանակին՝ Պալէյի ու Պալանկիկայի մէջ։ Պրեբլ ամբողջ նաւատորմիղը համախմբուած է Սամարի մէջ։ Անծանօթ երկու շոգենաւեր՝ Արհագա և Զաֆիրօ չըլլան պահակի պաշտօն պիտի վարեն։»

—Լսուեցաւ որ Սամարի մէջ պատերազմը մեծ խստութեամբ պիտի կառավարուի, բայց Մ. Նահանգաց պատերազմական նախարարութեան պաշտօնեաները կ'ըսեն թէ այդ տեսակ բանի մը անհրաժեշտութիւն չունին։ Ուաշինկթընի մէջ կը խօսուէին թէ Փիլիփպինեանց կացութիւնը գոհացուցիչ չէ՝ թէ՛ քաղաքային և թէ՛ զինուորական տեսակէտով։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Առեւտրական դաշնագիրներ օտար՝ տէրութեանց հետ.—Մաքսային նոր սակացոյցը.—Գերման լրագիրներու կարծիքը։

Լրագիրները ծանուցած էին թէ գերման կառավարութիւնը մտադիր է կանխապէս իմաց տալ առեւտրական դաշնագիրներուն պայմանաժամը աւարտելու մօտ ըլլալը։ Նորտ Տոյչէ Ալկեմայնէ Զայթունկ կը յայտարարէ թէ այդ ընթացքը անհասկնալի կը թուի, նկատի առնելով որ մաքսային նոր սակացոյց մը կը պատրաստուի, որուն միջոցաւ գերման կառավարութիւնը կ'ուզէ իր յարաբերութիւնները փոխել օտար երկիրներու հետ, առեւտրական քաղաքականութեան կէտերուն վրայ, մանաւանդ պաշտպանելով Գերմանիոյ երկրագործական արտադրութիւնները։ Գերմանական թերթը կ'աւելցնէ. «Եթէ գերման կառավարութիւնը որոշէ առեւտրական դաշնագիրներուն պայմանաժամին լրացած ըլլալը կանխաւ իմաց չտալ, առով ա՛լ աւելի զօրացուցած պիտի ըլլայ առաջարկը այն տէրութիւններուն, որոնց հետ նոր հիմի մը վրայ առեւտրական դաշնագիրներ կնքել ջանալու փափագ յայտնած է։ Պայմանաժամին լրացումը իմաց տալու խնդիրը կախում ունի մաքսային նոր սակացոյցին աւարտումէն և Մ. Նահանգաց հետ սկսուած բանակցութեանց արդիւնքէն։»

—Կ'ըսուի թէ Խորհրդարանին հողագործական պաշտպանողական երեսփոխանները մտադիր են առեւտրական դաշնագիրներու պայմանաժամին աւարտելու մօտ ըլլալը հաղորդել Խորհրդարանին։ Արդ, միւս կողմէ, գերման կառավարութիւնն ալ այդպիսի նպատակ մը չունի բնա՛ւ, մաքսային նոր սակացոյցը տակաւին չպատրաստուած։

—Առեւտրական դաշնագիրներու կնքման գերման ընկերակցութեան Համպուրկի թղթակիցը տեսակցութիւն մը ունեցեր է Իտալիոյ նշանաւոր տնտեսագէտ Պ. Լուցաթթիի հետ։ Այդ տեսակցութիւնը այլեւայլ մեկնութեանց տեղի կուտայ հիմա։ Քրէօյցցայթունկ այդ առթիւ կ'ըսէ թէ թէ տեսակ մը դաւադրութիւն նիւթուած է Գերմանիոյ ազատ վաճառականութեան կուսակիցներուն և օտար երկիրներուն միջեւ, նպատակ ունենալով դիւանագիտական ամէն կարելի եղած միջոցներով յաղթել Գերմանիոյ, Աւստրիոյ-Հունգարիոյ ու Իտալիոյ հետ կնքուած առեւտրական դաշնագիրներուն պայմանաժամին լրացման իմաց տալը։ Գերման լրագիրը կ'աւելցնէ. «Այս միջազգային գործունէութեան հանդէպ, որով դիւանագիտութիւնն ալ պէտք է զբաղի, մեզի այնպէս կը թուի թէ Գերմանիոյ ազգային ազդեցութեան համար աւելի լաւ է որ անմիջապէս իմաց տրուի առեւտրական դաշնագիրներու պայմանաժամը աւարտելու վրայ ըլլալը, նոյն իսկ մաքսային նոր սակացոյցին վրայ՝ Խորհրդարանին մէջ վիճաբանութիւնը տակաւին չսկսած։»

ԻՏԱԼԻԱ

Իտալիոյ երկրագործական նախարարին տեսակցութիւնը Ֆոն Պիւլովի հետ.—Մուզոլինօ բանտին մէջ.—Իր արդարացումները։

Իտալիոյ երկրագործական նախարար Պ. Կուիտօ Պաչէլլի, որ Պէրլին գացած էր բրոֆէսէօր Վիրխովի ի պատիւ սարքուած հանդէսներուն մասնակցելու, այցելութիւն տուեր է Նախագահ Կոմս Ֆոն Պիւլովի։ Պերլինէր Թակեպլաթի թղթակիցը տեսակցութիւն մը ունեցեր է Պ. Պաչէլլիի հետ, որ հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրեր է Գերմանիոյ և Իտալիոյ միջեւ գոյութիւն ունեցող առեւտրական դաշնագրի մասին.—«Գերմանիա շինուած վաճառքներ կը ներածէ Իտալիա, իսկ այս՛ վերջինը Գերմանիա կը ներածէ նախնական նիւթեր և ուտեստեղէններ։ Իտալիոյ արտածումները չեն մրցիր գերման ճարտարարուեստին։ Ասիկա կէտ մըն է, որ իմ կարծիքովս, ամէնէն աւելի նկատողութեան պէտք է առնուի այդ երկու բանակցութեանց մէջ։ Յուսալի է որ առեւտրական նոր դաշնագիրը, տակաւին կամ նուազ կերպով, հիմէն նմանի, ինչ որ լաւագոյն պիտի ըլլայ երկու երկիրներուն համար ալ։»

—Իտալիոյ բանտերուն ընդհանուր քննիչ Պ. Տօրիա այցելութիւն տուեր է Իւբրիէի մէջ բանտարկուած համբաւաւոր աւազակ Մուզոլինոյի, ապահով ըլլալու համար թէ երկրորդ անգամ փախչելու կարելիութիւն չունի ան։ Պ. Մուզոլինօ հետեւեալ արդարացումները ըրեր է անոր։—«Երբեք չեմ գողցած և ո՛չ ալ կիներ բռնաբարած եմ. եթէ այդպիսի ոճիրներ գործած ըլլայի, անձնատուր պիտի ըլլայի։ Միշտ իրենց սպառնալէն վերջ վրէժ առի ամէն անոնցմէ, որոնք զիս հալածած են, ուրիշները սպաննած եմ, բայց զանազան վրէժխնդրութեանց պատճառաւ միայն։» Ընդհանուր քննիչը ընդմիջելով ըսաւ թէ նաեւ հեծելազօրներ սպաննած էր իրենց պաշտօնն կատարած առթիւ։ Մուզոլինօ, քանի մը վայրկեան խորհելէ յետոյ պատասխանեց.—«Պարտականութիւն մը ունէր կատարելիք, զոր արգիլեցին ինծի։ Մինչ որ, երբ ըմբռնելի հայերէն վրէժ լուծել ուզէի, չէի վարաներ անոնց նկատելու և կը բռնակոխէի զանոնք վիրաւորելով։ Կարճ խօսելով, միշտ ուզած եմ որ իմ վրէժառութիւնս արդարեւ ըլլայ։» Քննիչը, ըստ օրինի, Մուզոլինոյին հաղորդեց թէ գանգատ մը ունի իր բանտարկութեան մասին։ Մուզոլինօ պատասխանեց թէ շնորհակալ էր բանտին պաշտօնէութեան ու իրեն տրուած կերակուրներէն։ Իտալական թերթերուն լրաբերները շատ ջանացին տեսակցութիւն ունենալ Մուզոլինոյի հետ, բայց չեն յաջողեր։

Երէկուան Հեռագիրներ

ԲԱՐԻԶ, 26 Հոկտ.—Պ. Պէրրի մօտերս առաջարկութիւն մը պիտի ներկայացնէ Խորհրդարանին, հրաւիրելով կառավարութիւնը որ, ուրիշ տէրութեանց հետ համաձայնելով, ուսումնասիրէ գործնական միջոցներ, որպէսզի Անգլիա երկար ատեն կեդրոնացման բանակատեղիներուն մէջ չպահէ պօէր կիները, աղջիկները ու տղաները և զանոնք աւելի օդասուն ու չէզոք վայրեր փոխադրէ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Բրէթորիայէն կը հեռագրեն թէ Պօէրները կը հեռանան Բաքկեայսիի դաշտավայրէն։

—Պ. Չէմպըրլէն, Էտէնպուրկի մէջ խօսած ճառովը, յայտարարեց թէ Պօէրներու դէմ խիստ միջոցներ որոշուած են։

ԲՐԷՍԹ։—Այսօր ծովը իջուցին Կամպէթա զրահաւորը։ Ֆրանսայի ծովային նախարար Պ. Լանըսան, այդ առթիւ, բանախօսութիւն մը արտասանեց։ Ըսաւ թէ նոյն մարտանաւը կը յիշեցնէ անունը այն անձին որ իր երկրին համար չյուսահատեցաւ։ Նախարարը յարեց թէ Կամպէթա մէկ մասը կը կազմէ՝ նոր մարտանաւերու շինութեան ծրագրի մը, որոնք ծովի վրայ պիտի երաշխաւորեն այն միեւնոյն պաշտպանութիւնը զոր բանակը կ'երաշխաւորէ ցամաքի վրայ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Վիլհէլմ կայսրը իր ներկայութեանը ընդունեց Օսմ. բանակին սպայակոյտէն գնդապետ Հաքքը պէյը։

ՀՌՈՄ.—Իտալիոյ Խորհրդարանը Նոյեմբեր 20ին պիտի գումարուի։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.—Պ. Ռոքիլ յայտարարեց թէ Լա Հէյի իրաւարարական ատեանին միջամտութիւնը անհրաժեշտ է, չինական հատուցումին բաժանման համար։

ԲԵԴԻՐՍՊՈՒՐԿ.—Իտալիոյ Թագաւորը ու Թագուհին դեկտեմբերի մէջ Բեդերսպուրկ պիտի ժամանեն։ Սեւ Լեռան Նիքոլա իշխանը ու որդին Միրքօ իշխանն ալ մօտերս Ռուսիոյ մայրաքաղաքը կը սպասուին։

ՊԷԼԿՐԱՏ.—Սքուբչինան, Թագաւորին ճառին պատասխանին մէջ, գոհունակութիւն կը յայտնէ՝ Սերպիոյ միջազգային լաւ յարաբերութիւններուն համար։

ԼՈՆՏՈՆ.—Քոլոնէն կը հեռագրեն թէ Քոլոմպիացիները նորէն պարտուեր են Էքուաթորի սահմանագլուխին վրայ։ Ռուսաս զօրավարը սպաննուեր է։

ԲԱՐԻԶ—Փրանց Եոսէֆ կայսրը միջնորդած է Անգլիոյ Թագաւորին և Օռլէանի դուքսին միջեւ յարաբերութեանց վերսկսելուն։ Ինչպէս կը յիշուի, Օռլէանի դուքս երբեմն թշնամական կարծիքներ յայտնած էր Անգլիոյ նկատմամբ։

—Ֆիլատելֆիոյ կարպետներու գործարաններէն հազարին առեն [illegible] հոգի մեռան և շատ մարդեր վիրաւորուեցան։

ԹԷՕՏՈՍԻԱ.—Երկաթուղիին մեծ մթերանոցները հրդեհէ մը պաշարուեցան. վնասը շատ մեծ է։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.—Սիկառի, սիկառէթի և անգլիական ծխախոտներու բոլոր գործարանատէրերը սենտիքա մը կազմեցին, ինչ որ գիներու բարձրացում առաջ պիտի բերէ։

ՔԻԷՎ.—Ոստիկանութեան գաղտնի պաշտօնեայ Միւսէր, որ մասնաւոր պաշտօնով արտասահման ղրկուած է, Լոնտոնի մէջ գտեր է գործարան մը, ուր ռուսական կեղծ նամականիշեր և երեք քառորդ րուպլինոց թղթադրամներ կը շինուին։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Կրթական նախարարութեան Խորհուրդին անդամ անուանուեցաւ նոյն նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանին քարտուղար և օսմանեան համալսարանին գրագիտական ճիւղին ատենադպիր օգնական Մահմուտ Զարիֆ պէյ, պահելով հանդերձ այդ երկու պաշտօնները։

—Կղզիներու գայմագամ անուանուեցաւ Էսկիշէհիրի գայմագամ Սալահէտտին պէյ։

—Երրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Սուրիոյ նահանգին մէջ Բալպէքի Րիֆաթ պէյին։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Պէլճիքայի Բոզրիլ գործարանին առաջին ճարտարագէտ Պ. Ֆիլիբ Մոլանի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՉԵԿՈՒՑՈՒՄ.—«Երէկ (շաբաթ) գիշեր կայս. պալատան մէջ սեղան մը տրուեցաւ Գերմանիոյ Վեհ. կայսեր կայս. որդւոյն Բօրձ. Ատալպէրթ իշխանին ի պատիւ։ Կայս. այդ հացկերոյթին ներկայ գտնուելու պատիւը ունեցան նաեւ Գերմանիոյ դեսպան Պարոն Մարշալ Ֆոն Պիպէրշթայն, Գերմանիոյ Ռայխսթակ Ժողովին նախագահ Պ. Ֆրէքք, որ զբօսական պտոյտի համար Կ. Պոլիս կը գտնուի, դեսպանատան պաշտօնեաները, իշխանին յատուկ նաւին հրամանատարը ու սպաները, դատական նախարարը, Պետական Խորհուրդին նախագահը, արտաքին, ներքին և ռազմական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարները, Պետական Խորհուրդին քաղաքական ճիւղին անդամներէն Թիւրխան փաշա և պալատական պաշտօնատարներ։

«Հացկերոյթէն ետքը իշխանը շնորհակալութիւն մատոյց Կ. Պոլիս գտնուած միջոցին իրեն եղած սիրալիր ընդունելութեանց համար։ Նաեւ այսօր (երէկ) Կ. Պոլսէն մեկնելուն առթիւ իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց։»

ԱՏԱԼՊԷՐԹ ԻՇԽԱՆԸ, շաբաթ օրը, գերմանական դեսպանատան Լօրէլէյ զբօսանաւով պտոյտ մը կատարեց Կղզիներու կողմը, զորս նաւին մէջէն դիտելէ ետքը ժամ 9ին վերադարձաւ։ Լօրէլէյի մէջ կը գտնուէին նաեւ Գերմանիոյ դեսպանը, առաջին թարգմանը, Շարլոթի հրամանատարը, հիւրամեծար Նասըր փաշա և ուրիշներ։ Բէնպէր շոգենաւն ալ մինչեւ Կղզիները հետեւեցաւ Լօրէլէյի։ Իշխանը որ կէսօրուան ճաշը պալատական զբօսանաւին մէջ ըրած էր, Շարլոթ մարտանաւը գնաց։

—Շաբաթ իրիկուն ժամ 11ուկէսին իշխանը՝ Նաւային տեղակալի համազգեստով և Իֆթիխարի պատուանշանը կուրծքէն կախած՝ իր հիւրամեծարին ու հետեւորդներուն հետ Տոլմա Պաղչէի քարափը ելաւ և անկէ պալատական կառքերով և հեծեալ կայս. թիկնապահներու ու հեծելազօրքերու ուղեկցութեամբ կայս. պալատան Մէբասիմ քէօշկը գնաց, ժամ 1ին Վեհ. Սուլթանը նոյն քէօշկը գնաց, ուր քիչ վերջը սկսաւ հացկերոյթը, ինչպէս ծանուցուած է Պաշտօնական Զեկոյցին մէջ։ Սեղանին ներկայ գտնուեցան Վեհ. Սուլթանը, իշխանը, Գերմանիոյ դեսպանը, Գերմանիոյ Խորհրդարանի նախագահը, դեսպանատան պաշտօնեաները, Շարլոթի հրամանատարը ու սպաները և նախարարներէ ու պալատական պաշտօնատարներէ ոմանք։ Հացկերոյթը որու միջոցին կայս. պալատան նուագածուներու խումբը նուագեց, աւարտեցաւ ժամ 3ին։ Սեղանէն ետքը իշխանը արժանացաւ կայս. մեծարանքներու և Կ. Պոլիս գտնուած միջոցին իրեն նկատմամբ եղած ընդունելութիւններուն համար շնորհակալութիւն յայտնեց Ն. Վեհափառութեան։ Նաեւ իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց։ Իշխանը, ժամ 4ուկէսին, Շարլոթ մարտանաւը վերադարձաւ։

—Գերմանիոյ կայսրը ու կայսրուհին, նորէն հեռագիր մը ղրկելով Վեհ. Սուլթանին, շնորհակալութիւն յայտնեցին իրենց որդւոյն եղած սիրալիր ընդունելութեանց համար։

ՄԵԿՆՈՒՄ.—Ատալպէրթ իշխանը, երէկ իրիկուն ժամ 11ին մօտ, Շարլոթ մարզական-մարտանաւով դէպ ի Եաֆա ուղեւորեցաւ։ Ժամ 7ին Վեհ. Սուլթանին կողմէ կայս. անձնական սպայակոյտին միւշիր Շաքիր փաշա և արարողապետ Իպրահիմ պէյ Շարլոթ մարտանաւը երթալով ողջերթ մաղթեցին իշխանին։ Նոյնին վսեմութեանց հետ կը գտնուէին հիւրամեծար Նասըր փաշա, կայս. սպայակոյտներու անդամներէն Ֆաթ փաշա և կայս. թիկնապահներ։ Կայս. այդ պատուիրակութիւնը Շարլոթի մէջ ընդունուեցաւ հրամանատարէն ու իշխանին հետեւորդներուն կողմէ և մեծ սրահը առաջնորդուեցաւ, ուր խմելիքով և սիկառէթներով հիւրասիրուեցան։ Քիչ վերջը ժամանեցին նաեւ Գերմանիոյ դեսպանը, առաջին թարգմանը ու ընդհանուր հիւպատոսը։ Ժամ 7ուկէսին իշխանը Շարլոթի մէջ սեղան մը տուաւ ի պատիւ կայս. պատուիրակութեան և դեսպանին ու հետեւորդներուն։ Նուագածուներու խումբը մինչեւ վերջը նուագեց։ Հացկերոյթը աւարտեցաւ ժամ ութուկէսին։ Իշխանը շնորհակալութիւն յայտնեց Կ. Պոլիս գտնուած միջոցին Վեհ. Սուլթանին կողմէ իրեն նկատմամբ եղած հիւրասիրութեանը համար, զոր ըսաւ, բնաւ պիտի չմոռնայ։ Յետոյ բաժակ պարպեց Վեհ. Սուլթանին ու Գերմանիոյ կայսեր կենացը։ Արարողապետ Իպրահիմ պէյ պատասխանելով, բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին ու Վիլհէլմ կայսեր կենացը համար։ Շաքիր փաշա, ծանուցանելէ յետոյ թէ մինչեւ Տարտանէլ իշխանին պիտի ուղեկցի, առժամապէս հրաժեշտ առնելով գնաց Ֆուատ զբօսանաւը, որ իր տրամադրութեանը տակ դրուած է։ Յետոյ Իպրահիմ պէյ, Նասըր ու Ֆաթ փաշաները և միւս թիկնապահները հրաժեշտ առին իշխանէն ու մեկնեցան։ Իպրահիմ պէյի մեկնելու պահուն՝ իշխանը խնդրեց որ իր մարտանաւին բոլոր սպաներուն և նաւաստիներուն շնորհակալութիւնները մատուցանէ Վեհ. Սուլթանին։ Ժամ 9ին Խարիճիէի արարողապետ Ղալիպ պէյ Շարլոթ մարտանաւը գնաց և Վեհ. Սուլթանին կայս. բարեւները հաղորդեց իշխանին, որ Ղալիպ պէյէն խնդրեց իր շնորհակալութիւնները մատուցանել Ն. Վեհափառութեան։

—Գերմանիոյ դեսպանը, առաջին թարգմանը ու ընդհանուր հիւպատոսն ալ Լօրէլէյ վերադարձան։

—Ժամ 10ին Շարլոթ սկսաւ ճամբայ ելլել։ Պէշիքթաշի առջեւ գտնուած Սթամպոլ, Իզզէտտին ու Ֆուատ կայս. զբօսանաւները դրօշներով զարդարուեցան։ Շարլոթ ալ միեւնոյնը ըրած էր և մեծ կայմին վրայ պարզած օսմ. դրօշը։ Գերման մարտանաւը սկսաւ կամաց կամաց ուղղուիլ դէպ ի Սէրայ։ Լօրէլէյ պահակ-նաւը կը հետեւէր անոր։ Այդ միջոցին Ֆուատ կայս. զբօսանաւն ալ ճամբայ ելաւ։ Շարլոթ մինչեւ Օրթագիւղի բարձրը գնաց։ Իշխանը իր հետեւորդներով չորս կողմը կը դիտէր։ Նաւային ուսանողները մէկ կարգի վրայ կեցած էին, իսկ նաւաստիները կայմերուն վրայ բարեւի կեցած էին։ Նուագածուներու խումբը Համիտիէ ու գերման քայլերգները կը նուագէր։ Նաւահանգիստի վերատեսչութեան մէկ շոգենաւակը առջեւէն կ'երթար։ Ժամ 10ուկէսին Շարլոթ Օրթագիւղի առջեւ ուղղութիւնը փոխեց և դէպի վար սկսաւ յառաջանալ։ Կայս. զբօսանաւերու զինուորները բարեւի կեցած էին։ Շարլոթ ալ փոխադարձաբար պատասխանելով և սուլելով դէպի Մարմարա գնաց։ Բէնպէր շոգենաւը, ուր կը գտնուէին հիւրամեծարը և կայս. թիկնապահները, մինչեւ Ախոռ-գափու գնաց և անկէ վերադարձաւ։ Ֆուատ զբօսանաւը, ուր կը գտնուէր կայս. անձնական սպայակոյտին միւշիր Շաքիր փաշա, և Լօրէլէյ պահակ-նաւը, ուր կը գտնուէին Գերմանիոյ դեսպանը ու հետեւորդները, Շարլոթի հետ մեկնեցան։

—Ատալպէրթ իշխանը իր ստորագրութիւնը կրող կենդանագիրները նուիրեր է Շաքիր փաշայի, Իպրահիմ պէյի, Ղալիպ պէյի, Նասըր փաշայի, Ֆաթ փաշայի ու գնդապետ Սալիհ պէյի։

—Իշխանը, տակաւին չմեկնած, հեռագրեց Գերմանիոյ կայսեր ու կայսրուհւոյն թէ անհունապէս երախտապարտ է Վեհ. Սուլթանին հիւրասիրութեանը համար։

—Իշխանը Շարլոթի բոլոր սպաներուն և նաւային ուսանողներուն բաշխեց այն լուսանկարները զորս մարտանաւին մէջ առած էր ծովային նախարարութեան լուսանկարիչ Սամի պէյ։ Իշխանը շատ գոհ մնալով, անոնց մէկը իբրեւ յիշատակ նուիրեց Սամի պէյի։

—Շարլոթի սպաները իրենց հիւրամեծար Նասըր էֆ.ի իբրեւ յիշատակ նուիրեցին արծաթեղէն շէյլանակ մը փայտէ շինուած որուն վրայ Շարլոթ գրուած է ոսկեզօծ. ինչպէս նաեւ սեւ ժապաւէն մը միեւնոյն արձանագրութեամբ։

—Կայս. անձնական Գանձուն կողմէ նորէն ուտելիքներ տրուեցան Շարլոթ մարտանաւին։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութեան կողմէ վարժարաններու մասին պատրաստուած ծրագիր մը նախարարաց Խորհուրդին կողմէ ընդունուելով վաւերացաւ կայս. Իրատէով։ Այդ ծրագիրը կը տրամադրէ նահանգներու կեդրոններուն երկրորդական վարժարաններու ուսմանց տարեշրջաններուն վրայ մէկ տարի աւելցնել և դասաւանդութիւններ ընդարձակել. այդ վարժարաններու մէջ, տեղական պէտքերու համաձայն, վաճառականութեան ու երկրագործութեան դասեր աւանդել։ Նաեւ զանազան նոր միջոցներ որոշուած են գաւառային վարժարաններու համար։ Այդ առթիւ նոր վարկ մը աւելցած է կրթական նախարարութեան ելմտացոյցին վրայ։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ Ցունաց Պատրիարք Տ. Դամիանոս, անցեալ ուրբաթ օրը կայս. պալատ երթալը ծանուցին. ընդունուեցաւ առաջին քարտուղար Թահսին պէյի կողմէ։ Ն. Վսեմութիւնը Վեհ. Սուլթանին մատոյց Պատրիարքին հաւատարմական զգացմանց հաւաստիքը։ Ն. Վեհափառութիւնը բարեհաճեցաւ իր բարձր գոհունակութիւնը յայտնել տալ։

—Տ. Դամիանոս, անցեալ օր, դատական ու կրօնական գործոց նախարարին ապարանքը երթալով, այցելութիւն տուաւ Ն. Բարձրութեան։

—Տ. Դամիանոս, երէկ, նորէն կայս. պալատ գնաց և արժանացաւ կայս. մեծարանաց։

—Սերպիոյ դեսպանը և Ռուսիոյ դեսպանատան թարգմաններէն մէկը այցելութիւն տալով Տ. Դամիանոսի, բարի գալուստ մաղթեցին։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպան Սըր Նիքոլաս Օ'Քոնոր տակաւին հիւանդ է և կը գտնուի Թարապիոյ ամառանոցը։

—Կայս. թիկնապահ Հիւսնի փաշա, երէկ, Թարապիա գնաց և Վեհ. Սուլթանին կողմէ Անգլիոյ դեսպանին առողջութիւնը հարցուց։

ԺԱՄԱՆՑՈՒՄ.—Վճռաբեկ ատեանին աղերսագիրներու ճիւղը որոշեց թէ դատ մը մէջ ժամանցում (միւրիւրը զէման) գանուելուն նկատմամբ տրուած նախնական որոշումը երբ, առանց հարկ եղած քննութիւնը կատարուելու, վերաքննիչ ատեանին կողմէ վաւերուի, տրուած վճռին բեկանումը առաջ կը բերէ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ առողջապահական յանձնաժողովը, շաբաթ օրը գումարուեցաւ, քաղաքապետ Ռըզվան փաշայի նախագահութեամբ և մինչեւ ուշ ժամանակ խորհրդակցութիւն կատարեց։ Ներկայ էր նաեւ անգլիացի տոքթ. Պիչ։

ՍԱՄՍՈՆԻ մէջ քանի օր է վեր կասկածելի հիւանդութենէ դէպք պատահած չըլլալով, առողջապահական Խորհուրդը, շաբաթ օրուան նիստին մէջ, որոշեց վերցնել Սամսոնէն եկողներուն համար կատարուած բժշկական քննութիւնը։

—Նոյն որոշումը տրուեցաւ նաեւ Նաբոլիի ժամանումներուն համար։

ԿՂԶԻՆԵՐՈՒ մէջ կարմրախտ ու կեղծամաշկ երեւան եկած ըլլալով, տեղւոյն Թաղապետական բժիշկը ութ սրուակ ճիճաղեղ ուզեր է։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.—Հոկտ. 6էն 13, Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 179, որոնց 107 իսլամ (52 այր. 55 կին) 57ը քրիստոնեայ (36 այր, 21 կին) և 15 հրեայ (12 այր, 3 կին)։

ՍԸՎԱԶԷՆ կը հեռագրեն թէ հոկտ. 5 ուրբաթ գիշերը Տիվրիկի Բէյբէնկ գիւղին մէջ Զաթալօղլը Ահմէտ աղայի ախոռէն հրդեհ ծագելով՝ ամբողջ տունը ու կարասիները, ինչպէս նաեւ Մահմուտ ու Հիւսէին անուն երկու տղաքը՝ մէկը 13 ու միւսը 2 տարեկան, սպասաւորը 12 տարեկան և Արապկիրցի Ալի՝ 55 տարեկան այրեր են։

ԱՏԱՆԱՅԷՆ կը գրեն թէ այս տարի նահանգին ցորենը, գարին եւայլն թէեւ նուազ պիտի ըլլան, բայց սուսամը առատ միլիոն օխա՝ այսինքն մրգենէն չափ աւելի է։ Բամպակն ալ երեսունհինգ միլիոն հակ է, որով արտածումները շատցած են։

ՊՐՈՒՍԱՅԷՆ կը գրեն թէ այգեկութը կը շարունակէ։ Այս տարի խաղողը քիչ է, վասն զի ամառուան յարատեւ անձրեւները և տեսակ մը հիւանդութիւն փտեցուցին այգիներուն։ Այգեպանները գործիչներ առին իրենց այգիներու մէջ ծծումբ թափելու համար։ Ձիթապտուղն ալ քիչ է, մանաւանդ Մուտանիոյ մէջ ձիթենիները մեծ վնասներու ենթարկուեցան, որով այս տարի ձիթապտուղն ալ լաւ պիտի չըլլայ։

—Մուտանիայի երկաթուղիի գիծը գնող ընկերութիւնը մտադիր է այդ գիծը մինչեւ Էսկիշէհիր երկարել և հոն միացնել Հայտար Փաշայի գիծին։

ՉԷԹԻՆԻԷԻ օսմ. դեսպան Ահմէտ Ֆէյզի փաշա հոկտ. 15ին Ռակուզա հասեր և տեսակցեր է տեղւոյն օսմ. հիւպատոս Եուսուֆ պէյի հետ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանատունը, չորեքշաբթի օրը, Թարապիոյ ամարանոցէն Բերա պիտի փոխադրուի։

ԻՏԱԼԻՈՅ դեսպանատունը, յառաջիկայ ամսուն (Ն. Տ.) սկիզբները Թարապիայէն Բերա պիտի փոխադրուի։

ՍՈՖԻԱՅԷՆ կը գրեն թէ նախկին նախարար Պ. Պ. Իվանչովի և Թոնչէվի նկատմամբ նախնական քննութիւն կատարող յանձնաժողովը որոշեր է որ ասոնց իւրաքանչիւրը 50,000ական ֆրանք աւանդաբար յանձնէ՝ իբրեւ երաշխաւորութիւն, իսկ հակառակ պարագային ձերբակալուին։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանատան զինուորական կցորդ Բեթրով գնդապետը, նամակ մը ուղղելով Բերայի թերթերուն, կը հերքէ այն լուրը թէ մարտանաւի մը հրամանատար կարգուած ըլլայ։ Բեթրով գնդապետը որ Աթէնք կը գտնուէր Կ. Պոլիս դարձած և վերսկսած է իր պաշտօնին։

ՅՈՒՆԱՑ Ս. Պատրիարքը, շաբաթ օրը, այցելութիւն տուաւ Սերպիոյ դեսպանին և պուլկարական գործակատարին։

ԳՆԴԱՊԵՏ ԲՈՆՍՈՆԲԻ, Անգլիոյ դեսպանատան զինուորական կցորդը որ Անգլիա կը գտնուէր ընտանիքով, կնոջը հետ Կ. Պոլիս դարձաւ, զաւակները հոն թողլով։ Գնդապետը որոշած ըլլալով հանգստեան կոչուիլ, նոյեմբերին բոլորովին պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ Պօրիս շոգենաւը որ անցեալ հինգշաբթի Վառնայէն դէպ ի Սեւ ծով ճամբայ ելեր է, ցարդ առաջին հանդիպելիք նաւամատոյցը հասած ըլլալու մասին տակաւին լուր մը չէ առնուած։ Շոգենաւին մէջ երկու հարիւր ուղեւորներ կան։

ԼՈՐՏ ՔՐՈՄԸՐ.— Անգլիոյ թագաւորը Եգիպտոսի անգլիական ներկայացուցիչ Լորտ Քրոմըրի ամուսնութեանց առթիւ, որ անցեալ երեքշաբթի տեղի ունեցաւ Լոնտոնի մէջ, նուիրեր է արծաթէ կաղամար մը, որուն վրայ կայսերական զինանշան մը և սա արձանագրութիւնը քանդակուած են.— «Առ Լորտ Էվլին Քրոմըր, ամուսնութեանց առթիւ, Էտուարտ թագաւորին կողմէ՝ 1901 հոկտեմբեր»։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ մէջ վերջերս մեռած հելլէնացի Սալվակոյի ժառանգորդները 250 անգլիական ոսկի նուիրեր են Աղեքսանդրիոյ Յունաց Պատրիարքարանին, 600՝ նոյն քաղաքին յունական հիւանդանոցին, 200՝ Յունաց բարեգործական Ընկերութեան, 50՝ Ռոտոլֆ անուն աղքատանոցին և 500՝ Աղեքսանդրիոյ իսլամական բարեգործական Ընկերութեան։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ դեսպանատունը գրեց Բ. Դրան թէ Տէրտէֆէյի անգլիական հիւպատոսարանին գործերը առժամաբար պիտի վարէ Սըլվըզի փոխ-հիւպատոս Պ. Անաչերսըն. Նաեւ Պիթլիսի անգլիական հիւպատոսարանին գործերն ալ Տիարպէքիրի փոխ-հիւպատոս Պ. Ֆիթմէն։ Ըստ այնմ հարկ եղածը գրուեցաւ նոյն նահանգներուն։

ՓԱՅՏ ԵՒ ԱԾՈՒԽ.— Քաղաքապետութեան կողմէ կատարուած քննութեամբ հաստատուած է որ այս տարի, նախորդներուն հետ բաղդատելով, մայրաքաղաքիս մէջ պէտք եղածէն չափ փայտ և ածուխ կայ։ Քաղաքապետութիւնը պիտի հսկէ որ ժամանումները չընդհատուին։

ԶԻԹԹԱՅԻ մէջ (Եգիպտոս) հինգշաբթի օրը ժանտախտի մէկ դէպք պատահեր է։

ՍՈՒՐԻՈՅ կուսակալ Նազըմ փաշա, տօնի օրը, դէպ ի Հորան ճամբայ ելեր է քննական պտոյտի համար։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ առեւտրական Սենեակը, ուրկէ տեղեկութիւն ուզուած էր թէ օսմ. բերքերը ու արտադրութիւնները ինչու Աֆրիկեան Տրիպոլիս մէջ յարգ չեն գտներ, պատասխաներ թէ ասոր պատճառն է Կ. Պոլսոյ և նոյն նահանգին միջեւ շոգենաւային կանոնաւոր երթեւեկութիւն չկատարուիլը։ Ուստի առեւտրական Սենեակը կարծիք յայտնեց թէ այդ նպատակին իրագործման համար Մախսուսէի վարչութիւնը պէտք է շոգենաւային կանոնաւոր երթեւեկութիւն մը հաստատէ Աֆրիկեան Տրիպոլիս և Պինկազիի համար։

ԿԱՊԵՐՏԻ վաճառականներուն մէկ դիմումին վրայ, յարտաքին գործոց նախարարութիւնը նորէն տեղեկութիւն պիտի ուզէ Գերմանիոյ կառավարութենէն թէ կապերտներու համար Գերմանիոյ մէջ տուրքերը պիտի աւելցուի՞ն թէ ոչ։

ԽԱՍԵՔԻԻ կանանց հիւանդանոցին 136 անկողինները անբաւական ըլլալուն համար, առաջարկուեցաւ 42 անկողիննոց երկու տաղաւարներ շինել, բայց Քաղաքապետութիւնը նկատելով որ այս տարի իր նիւթական կացութիւնը չի ներեր այդ տեսակ ծախքեր ընել, յառաջիկայ տարուան յետաձգեց։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ դուռը որոշեց որ Գերմանիա գտնուող օսմ. սպաները Թօփխանէի մասին ալ հմտութիւն առնեն. ուստի ըստ այնմ հարկ եղած զեկոյցը եղաւ անոնց։

ՀԵԼԼԷՆԱԿԱՆ ՀՊԱՏԱԿՆԵՐԸ.—Ձեռնահաս իշխանութիւնը, հիւպատոսական պայմանադրութեան արձանագրութեանց համաձայն, որոշեց որ հելլէն հպատակները ենթակայ ըլլան էսնաֆ թէզքէրէի։

ՍԱՄՈՍԻ ընդհանուր ժողովին բացման առթիւ իշխան Միխալաքի պէյ, բանախօսութիւն մը արտասանելով, յայտարարեր է թէ կղզւոյն նիւթական կացութիւնը շատ գոհացուցիչ է, թէ անցեալ տարուան հասոյթներու գանձումը նախորդ տարիներէն աւելի է և թէ այդ յաւելումը մաքսերէն առաջ եկած է։

—Սամոսիշխանապետութիւնը, Այտընի կուսակալութեան մէկ հեռագրին վրայ, ձերբակալեց երկու անձեր որոնք Իզմիրի մէջ ոճիրներ գործած ու Սամոս փախած էին։ Ասոնք հսկողութեամբ Իզմիր ղրկուեր են։

ԿՐԵՏԷԷՆ հարիւր երկու գաղթականներ, անցեալ հինգշաբթի, Իզմիր ժամաներ են։

ՎԵՐԱՔՆՆԻՉ ատեանին անդամ և ամբաստանիչ ատեանին փոխ—նախագահ Մուխլիս պէյ մեռաւ։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ հրահանգ ուղղելով թաղապետական բոլոր շրջաններուն՝ ծանոյց որ կեղծամաշկէ, կարմրախտէ և ուրիշ այդ կարգի հիւանդութենէ մեռնողներուն անկողինները ու պատմուճանները այրեն։ Իսկ հագուստները եռալ կամ տաքցուցած ջուրով լուան ու եփեն և կամ այրեն։ Վերջապէս այդ անկողինները, հագուստները եռալ չլուացուած, ուրիշի չծախուին կամ չտրուին։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ կուսակալ Խալիլ պէյ որ քննական պտոյտի համար Մատէն գաւառը գացած էր, նահանգին կեդրոնը վերադարձեր է։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.— Երէկ, ժամ 4ին, Հայտար Փաշայի քարափին վրայ դիզուած փայտի տախտակներու կոյտ մը այրեցաւ, ինչ որ հրդեհ կարծուեցաւ։

ՈՃԻՐՆԵՐ.—Երէկ առտու Սուլթան Պայազիտի կողմը, Հասան անուն ձիավար մը և ուրիշ մէկ ընկերը յարձակեցան 17 տարեկան Քեամիլ անուն պատանիի մը վրայ որ գինով վիճակի մէջ Ղալաթիայէն կը դառնար։ Ասոնք ուզեցին իրենց հետ առնել Քեամիլը, բայց այս վերջինը ընդդիմացաւ և վերջապէս կռիւ մը ծագեցաւ։ Քեամիլ տեսնելով որ ազատելու չունի քովը ունեցած փոքր դանակը հանելով, Հասանը երեք տեղէն ծանրապէս վիրաւորեց ու փախաւ։ Վիրաւորը հիւանդանոց տարուեցաւ։ Վիճակը ծանր է։

—Ասքէ գիւղը, Ղալաթիոյ Արապ Ճամիի կողմերը, վիրաւորուած գտնուեցաւ Մալիմար ու Սէռվէր յոյնդիներուն ցուցիչ Ահմէտ, 22 տարեկան։ Հարցուփորձ ըրաւ ըսել թէ Բէթրի Եուսուֆի անուն անձ մը վիրաւորած է զինքը, և նոյն պահուն մեռաւ։ Ոստիկանութիւնը քննութեան ձեռնարկելով քանի մը հոգի իբրեւ կասկածելի ձերբակալեց, որոնց մէջ կայ Ալի անուն խահուէճի մը որ տակաւին պատանի է։

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՐՔԸ շատ յաջող սկզբնաւորութիւն մը ունեցաւ շաբաթ գիշեր, հանդիսատեսներու խուռն բազմութեան մը ներկայութեամբ։ Բոլոր խաղերն ալ շահեկան ու զուարճ էին, մանաւանդ Պ. Սալէսօի հեծելանուագական փորձերը։ Ներկայացումները կը շարունակուին ամէն գիշեր՝ հետզհետէ աւելի ճոխ յայտագիրներու համաձայն և միշտ նորութիւններ ընծայելով հասարակութեան։

ՁՄԵՌՈՒԱՆ եղանակին առթիւ, Կալաթա, Վօյվօտա փողոցին մէջ հաստատուած թիւ 85 Մ. Տէր Դաւիթեան շապիկի հանրածանօթ վաճառատունը Եւրոպայի լաւագոյն գործարաններէն բերել տուած է ընտիր տեսակ ֆլանէլ, գուլպայ, թաշկինակ, հովանոց, նոր դրութեամբ խիստ ճոխ ու ընտիր դրամապանակ, փողկապ, կօշիկ, օձիք, թեւնոց ու այլ նորաձեւութիւններ։ Գիները չափաւոր ու ապրանքները տոկուն ու սիրուն են։ Մ. Տէր Դաւիթեան շապիկի գործարանը ի մասնաւորի կը պատրաստէ չափու վրայ ամէն տեսակ շապիկ, օձիք, թեւնոց, գիշերազգեստ ու ներքին ճերմակեղէնոց յանձնարարութիւններ։ Հանգիստ ու տոկուն շապիկ հագնիլ փափաքողները թող դիմեն սոյն վաճառատունը։ Վերջին նորաձեւութեամբ օժտուած մասնաւոր ճիւղ մը հաստատուած է հարսանեկան ճերմակեղէնաց համար։ 2—3

Ազգային Լուրեր

Պետերբուրգէն կը գրեն.— «Անցեալ տարի առաջ, կոմս Դելեանովի կինը, հետեւելով իր նախնիքներուն՝ Լազարեաններուն սովորութեան, իր մահէն առաջ 40,000 րուբլի նուիրեց Պետերբուրգի Հայոց եկեղեցիներուն, պայմանաւ որ Հայոց գերեզմանատան եկեղեցապատկան հողի վրայ կառուցուի շէնք մը, սա անունով. «Դելեանեան անկելանոց», ուր պիտի պահուին 6 հոգի զառամեալ կամ տկարացեալ՝ անընդունակ Հայեր։ Ի՞նչ կը մնար ընել եկեղեցական Խորհուրդին, եթէ ոչ ընդունիլ զայն, ժառանգներուն շնորհակալութիւն յայտնել և հանգուցեալի յիշատակին հոգեհանգիստ կատարել։ Խորհուրդը չըրաւ այդ բանը, այլ մերժեց այդ նուէրը, պատճառելով որ նուիրուած գումարը քիչ է։ Կոմսուհիին կտակակատար Ի. Սեմէոն Աբամելեք Լազարեան, վիրաւորուելով այդ պատասխանէն, երկար ատեն ժամանակ տուաւ Խորհուրդին, այդ նուէրը ընդունելու և կտակատուին կամքին համաձայն գործադրելու համար, հակառակ պարագային ինքը պիտի ստանձնէր այդ գործը, կտակի զօրութեան համաձայն։ Այդ գումարը մինչեւ հիմա Ի. Սեմէոն Աբամելեք Լազարեանին մնացած է, և 50,000 րուբլիի հասած է իր տոկոսներով։ Այս տարի եկեղեցական Խորհուրդը ուրիշ շէնք մը կը շինէ գերեզմանատան եկեղեցիին կից, եկեղեցական գումարով, որ 32,000 րուբլի արժած է։ Այդ տունը սպասաւորաց վեր վերջերը պատրաստ պիտի ըլլայ։ Շատ լաւ կ'ընէին այժմեան եկեղեցական Խորհրդի անդամները, եթէ իրենց նախորդներուն սխալը իրենք ուղղէին ու պատրաստ տունը, որ յարմար է անկելանոցի համար, առաջարկէին Ի. Աբամելեք Լազարեանին մի և նոյն նպատակի համար, իսկ վերոյիշեալ 60,000 րուբլիի տոկոսներով զառամեալները խնամէին։ Այժմ եկեղեցին դրամով կը խնամուին 5 ծերունիներ, որոնց համար տարեկան 1200 րուբլի կը ծախսուի բաց ի բնակարանէն։ Անցեալ տարի Իշ. Աբամելեք Լազարեանի կինը, Մոսկուայի մէջ Հայոց եկեղեցիին կից և Լազարեան ճեմարանի դիմաց հինգ յարկով մեծ տուն մը շինեց, որուն համար 950,000 րուբլի ծախք եղաւ։ Տարաձայնութիւններ կը լսէին թէ Տիկին Ի. Աբամելեք Լազարեան մտադիր է այդ տունը Հայոց եկեղեցիին նուիրել։ Տիկինը կ'ուզէ որ Մոսկուայի եկեղեցին ալ պատկով գերութեան մէջ գտնուի, որպէսզի կարողանայ իր թոշակաւորները ունենալ Լազարեան ճեմարանի չքաւոր հայ ուսանողներուն պէտքերուն։ Լազարեաններու տունը, միշտ ծանօթ եղած է իր ազգասիրական և եկեղեցասիրական գործերով։»

—Երուսաղէմի Պատ. Փոխանորդ Տ. Գէորգ եպիսկոպոս Երէցեան, իր հետը ունենալով Երուսաղէմի միաբան Տ. Կարապետ վարդապետ Տ. Կարապետեանը, ուրբաթ իրիկուն Ֆէնէրի Յունաց Երուսաղէմատունը գնաց, բարի գալուստ մաղթելու համար Երուսաղէմի Յունաց Պատրիարքին։ Սրբազանութիւնը նոյն պահուն կայսերապալատ գացած ըլլալով, Տ. Գէորգ Սրբազան ու իրենները ընդունուեցան Պոլսոյ Պատր. Փոխանորդին կողմէ։

—Բաղէշի նախկին առաջնորդ Տ. Եղիշէ վարդապետ Չիլինկիրեան, որ Երուսաղէմի ընդհանուր վարժարաններուն տեսուչ կարգուած էր վերջերս, Երուսաղէմ ժամաներ է։

—Ուրֆայի Պատր. Փոխանորդ Եզնիկ Ծ. Վ. Գալըստեան իր պաշտօնավայրը հասեր է սեպտ. 26ին, և 4 500 ազգայիններու կողմէ դիմաւորուեր է։ Կուսակալ Րէուֆ պէյ իր անձնական կառքը ղրկեր է մինչեւ 3 ժամ հեռու, որուն մէջ նստելով Տ. Եզնիկ վարդապետ, քաղաք մտեր է։ Պատր. Փոխանորդը Մայր եկեղեցին երթալով՝ օրհներ է ժողովուրդը. յետոյ կուսակալին ներկայանալով՝ Պէրաթը յանձներ և սիրալիր տեսակցութիւն մը ունեցեր է ժամու մը չափ։ Ապա Րէուֆ պէյ փոխադարձ այցելութեան գացեր է Առաջնորդարան։ Նաեւ կառավարական պաշտօնեաներ, հիւպատոսներ, Հայ Հռոմէական, Հայ բողոքական և ասորի հոգեւոր պետերը և ուրիշ վարժարաններու տեօրէնները ու շատ մը ազգայիններ փոխադարձ այցելութեան գացեր են Տ. Եզնիկ վարդապետին։

Տեղւոյն Կրօն. Ժողովի ատենապետ Տ. Խաչատուր քահանայ Ոսկանեան է։

—Պաֆրայի Հայոց վարժարանին վերաշինութեան պիտի ձեռնարկուի ի մօտոյ որուն արտօնութեան հրամանն ալ եկած է, ինչպէս ասկէ առաջ ծանուցինք արդէն։ Վարժարանը պիտի կառուցուի եկեղեցիին շրջափակին մէջ, և երեք յարկէ պիտի բաղկանայ, որուն համար 50,000 ղրուշի գումար մը պիտի ծախսուի։ Այդ գումարին 20,000 ղրուշը պիտի հանգանակուի տեղացի ազգայիններէն, 20,000 ղրուշ ալ Թաղային սնտուկը պիտի վճարէ, իսկ մնացեալ 10,000ն ալ հին վարժարանին Եէճաղը ծախելով պիտի հայթայթուի։

—Տ. Ներսէս Ծ. վարդապետ Դանիէլեան հրաժարած ըլլալով անձնական քարտուղարի պաշտօնէն, Ս. Պատրիարք Հօր որոշմամբ այդ պաշտօնը յանձնուած է երկու [illegible]՝ Տ. Տիրայր և Տ. Սահակ վարդապետ Օտապաշեանի։

—Յառաջիկայ կիրակի մայրաքաղաքիս և բոլոր եկեղեցիներուն մէջ պիտի կարդացուի Պատրիարքական կոնդակը, որ Կրօնական Ժողովոյ ծանօթ որոշման համաձայն, կ'արգիլէ պսակի Խորհուրդին տուներու մէջ կատարուիլը։

—Բարձր. Աբրահամ փաշա Երամեան, որ Վիեննա կը գտնուէր, շաբաթ օր մայրաքաղաքս հասաւ։

—Տատեան Յարութիւն փաշայի մահուան ութօրէքին առթիւ, երէկ հոգեհանգիստ կատարուեցաւ Օրթագիւղի եկեղեցիին մէջ։ Տ. Վահրամ եպիսկոպոս հակիրճ կերպով դրուատեց ըրաւ հանգուցեալ փաշային և հանգիստ մաղթեց անոր հոգւոյն. նաեւ ցաւակցութիւն մաղթեց Տատեան գերդաստանի անդամներուն։

—Ս. Պատրիարքը այս օրերս շրջաբերական մը հրատարակած է, որուն մէջ կը յորդորէ ժողովուրդը Ազգ. Հիւանդանոցի օրացոյցէն գնել մէյ մէկ հատ, նպաստած ըլլալու համար Ազգին առ բազմաթիւ պատսպարեալներուն։

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Երէկ առտու ունեցաւ Օրթագիւղ, հանգուցեալ Սիմոն էֆ. Սիմոնովիչի բնակարանին մէջ, Գառնիկ էֆ. Ճիւմճիւեանի (քեռորդի Թագւոր էֆ. Համամճեանի) նշանախօսութիւնը Օր. Մառի Սիմոնովիչի հետ (քեռորդի Գաբրիէլ էֆ. Գաբրիէլեանի) երկու կողմի ընտանիքներու և ազգականներու ներկայութեամբ։ Գառնիկ էֆ. Ճիւմճիւեան ուսեալ երիտասարդ մըն է և լաւ դիրք մը ունի Օսմ. Հանրային Պարտուց Վարչութեան մէջ՝ իբրեւ քարտուղար, և Օր. Մառի Սիմոնովիչ, Հռիփսիմեանց վարժարանի նախկին շրջանաւարտներէն, ազնիւ ձիրքերով օժտուած համակրելի օրիորդ մը։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Յարութիւն էֆէնտի Կիւլպէնկեան, որ իր բարեհամբաւ գերդաստանին մարդասիրական և գովելի սովորութեանց համաձայն, մինչեւ ցարդ իր կարեւոր օժանդակութիւնը չէ զլացած Հիւանդանոցիս և միշտ իր հոգածութեան առարկայ ըրած է զայն, այս անգամ եւս՝ Օր. Նոյեմի Ալլահվերտեանի հետ իր ամուսնութեան առթիւ յիշելով նոյն գթութեան Յարկը, թէ՝ այս կիրակի և թէ՝ Բշ. օր ընդհանուր պատսպարելոց ճոխ հացկերոյթ մը տալով հանդերձ, հիւանդանոցիս ամենակարեւոր մէկ պէտքին յաջողուելու համար հարիւր օսմ. ոսկի նուիրել հաճած է։ Հոգաբարձութիւնս այս առթիւ համայն պատսպարելոց երախտագիտական բարեմաղթութիւնները ու խորին շնորհակալիքը յայտնելով առ ազնիւ նուիրատուն, կը փութայ նաեւ իր ջերմագին շնորհաւորութիւնները մատուցանել նորապսակ ամոլին։

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան
Հիւանդանոցի

Ատենապետ — Վ. Ատենադպիր
Գ. Մ. ԱԼԵԱՆԱՔԵԱՆ — ԳՐԻԳՈՐ Խ. ԷՎՐԷՆԵԱՆ

* * *

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ Յարութիւն էֆ. Կիւլպէնկեանի ընդ. Օրիորդ Նոյեմի Ալլահվերտեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս.—

Տէր և Տիկին Մարտին էֆ. Սարաֆեան 540 ղրուշ, Աւետիս էֆ. Կ. Կիւլպէնկեան 324, Յովհաննէս էֆ. Թ. Կիւլպէնկեան 324, Տէր և Տիկին Արմենակ էֆ. [illegible]եան 216, Տէր և Տիկին Բարսեղ էֆ. Յ. Իսթամպուլեան 216, Բարսեղ էֆ. Ղ. Մանուկեան 216, Տէր և Տիկին Բարսեղ էֆ. Կիւլպէնկեան 108, Յարութիւն էֆ. Մ. Գույումճեան 216, Տէր և Տիկին Տարթ. Կ. Մութաֆեան 108, Հայկազուն և Աւետիս էֆէնտիք Կ. Կիւլպէնկեան 216 ղրուշ։

—Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ Միհրան էֆ. Կէվրէկեանի ընդ. Օրիորդ Զապէլ Գարամանեանի ամուսնութեան առթիւ, փոխան ծաղկեփունջի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են հիւանդանոցիս։— Տէր և Տիկին Լեւոն էֆ. Գարամանեան 108, Յակոբ էֆ. Սարաֆեան 108 ղրուշ։

(Հոգաբարձութիւն)

Տիրան պէյ և Տիկին Տ. Տատեան, Տէր և Տիկին Նոզաշեան, և Տատեան, Պապազեան, Զօհրեան, Մանուկեան, Ճէզայիրլեան և Փափազեան գերդաստաններն իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեն ամէն անոնց, որոնք ներկայ գտնուելով ողբացեալ ՏԱՏԵԱՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՓԱՇԱՅԻ յուղարկաւորութեան, բարեհաճեցան իրենց ցաւակցութիւնն յայտնել։

Բերա 14 Հոկտ. 1901

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս տը Քոնսդանթինոբլ)

ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆ

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ, 27 հոկտ.— Էնվալիտ Ռիւս կը հերքէ թերթերու այն լուրերը թէ Ռուսիոյ պատերազմական նախարարը նախապատրաստական միջոցներ ձեռք առած ըլլայ այն պարագային համար, երբ շփոթութիւններ ծագին Ռուսիոյ սահմանակից ափղան նահանգներուն մէջ։

ՍՊԱՆԻԱ

ՄԱՏՐԻՏ.— Ելմտացոյցը, վաղը, երեսփ. Ժողովին պիտի ներկայացուի։ Ծախքերուն մէջ յաւելումներ եղած են։ Սպանիոյ նախարարութիւնը վստահութեան խնդիր պիտի չյարուցանէ։ Ժողովին պիտի թողու այդ մասին որոշում մը տալու հոգը։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ

ՀՌՈՄ.— Թրիպունա կը ծանուցանէ թէ Անգլիա և Պրազիլիա պաշտօնապէս Իտալիոյ թագաւորին իրաւարարութիւնը խնդրեր են՝ Պրազիլիոյ և հարաւային Ամերիկայի մէջ բրիտանական ստացուածքներու սահմանագլուխի խնդրին համար։

(Աժանս Նասիոնալ)

ԱՆԳԼԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ ՀԻՒԱՆԴ

ԼՈՆՏՈՆ, 27 հոկտ.—Անգլիոյ Էտուարտ թագաւորը խաչափողին վրայ ուռեցք մը հանած է, բժիշկները վտանգէ կը վախնան։

ԱՆԳԼԻԱ

ԼՈՆՏՈՆ.—Տէյլի Նիւզ կ'ըսէ թէ Անգլիոյ Խորհրդարանը քիչ ատենէն պիտի լուծուի։

ԻՏԱԼԻԱ

ՀՌՈՄ.— Վերջերս հրատարակուած լուրերու հակառակ չհաստատուեցան այն յայտարարութիւնը թէ Իտալիոյ Էլէնա թագուհին մօտերս մայր պիտի ըլլայ։

ՓՈԹՈՐԻԿ

ՔԱԹԱՆԱ.— Ահարկու փոթորիկ մը աւերեց ամբողջ Քաթանան (Սիկիլիա)։

ՆՈՐ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Կը հաւաստուի թէ քիչ օրէն պիտի սկսին՝ Սեւ ծովի եզերքը՝ Կովկասի մէջ՝ շինուելիք նոր երկաթուղիին աշխատութիւնները։ Քանի մը նաւահանգիստներ պիտի ընդարձակուին, որպէս զի խոշոր նաւերը կարենան մտնել։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ՓԱՐԻԶ.— Լա Հէյէն կը հեռագրեն թէ Քրիւկէր նախագահը երկու միլիոն ֆրանք յատկացուցեր է՝ Պոէրներուն զէնքի և ռազմամթերքի պաշարը աւելցնելու համար։

ԼԵՈՆ ԺԳ. ՊԱՊԸ

ՀՌՈՄ.—Պապին առողջական վիճակը մտահոգութիւն կը պատճառէ։

ՄԻՒՐԱ ԿՈՄՍԸ

ՎԻԵՆՆԱ.—Աւստրիա-Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսը Բարիզ գնաց, ներկայ գտնուելու իր աներոջ՝ Միւրա կոմսին յուղարկաւորութեան։ Միւրա կոմսը Պոնափարդեան սերունդէն է։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑ

1902 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ
Գին 40 փարա

Ազգ. Հիւանդանոցի պարզ օրացոյցը մաքուր տպագրութեամբ հրատարակ եղած է։ Ինչպէս անցեալ տարի եկեղեցական ժամերգութեանց մասը սովորականէն աւելի մանրամասն և ճոխ տեղեկութիւններ կը պարունակէր, նոյնպէս և այս տարի իւրաքանչիւր օրուան եկեղեցական պաշտամանց պատշաճները աւելի ճոխացած են։ Օրացոյցին սկիզբն ալ յատուկ խորան մը դրուած է ընդհանուր կէտերու վրայ ի դիւրութիւն եկեղեցականաց և եկեղեցասիրաց։

Հոգաբարձութիւնս կը փութայ յայտարարել թէ միայն Հիւանդանոցիս օրացոյցն է որ արտօնեալ և վաւերացեալ է Ազգ. Պատրիարքարանէն, հետեւաբար պէտք է ուշադիր ըլլալ անոնց կողքերուն վրայ դրուած կնիքին, ուր գրուած է «Հոգաբարձութիւն Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցի, 1902»։

Անցեալ տարի 50,000 օրինակի չափ պարզ օրացոյց սպառած ըլլալով, օրացոյցի հասոյթը բաւական կարեւոր աղբիւր մը դարձած է Հիւանդանոցիս համար, ուստի Հոգաբարձութիւնս կը յուսայ թէ այս տարի ալ բարեսէր ազգայինները պիտի փութան մէկ մէկ օրինակ գնել անոնցմէ և նպաստել ազգին առ մէջ խնամուած հազարէ աւելի պատսպարեալներուն։

ՍԱԿԱՐԱՆ

Ինչպէս յայտնի է բաւական ատենէ ի վեր գիները կայուն վիճակ մը ունէին, բայց շաբաթ իրիկունէ սկսեալ անկում կրեցին և այսօր ալ ինկած կը մնան։ Այս անկումը կը վերագրուի այն զրոյցին, որուն համեմատ Ֆրանսական կառավարութիւնը չինական տուգանքը ցոյց տալով 250 միլիոնի փոխառութիւն մը հրապարակ պիտի հանէ, փոխառութիւն մը որուն իբր երաշխաւորութիւն ցոյց տրուածն ալ շատ վստահութիւն չի ներշնչեր անգլիական դրամատէր շրջաններուն։

—Ղալաթիոյ Սակարանին մէջ ալ օսմ. [illegible]ները, որոնք հազիւ 70 ղրշ. կ'արժէին, այսօր 125 130 ղրշ. կ'արժեն, և ութ օրուանները՝ որոնք հազիւ 130-140 կ'արժէին, 270 275 ղրշ. կ'արժեն։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Օ.	25	26
Ամենէն բարձր գին	»	25	26
Ամենէն վար գին	»	25	24
Բանք. Օթոմ. զոգ.	Ոս.	97	75
Ամենէն բարձր գին	»	97	75
Ամենէն վար գին	»	97	50

ԲԱՑՈՒՄ 15 Հոկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ֆ. Կ.	25	15
Բանք Օթոմանեան	Ոս.	96	12 ½
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		28	—
Օսմ. [illegible]		—	—
Քրէտի ժէնէրալ Օթոմ.		0	10
[illegible]		0	12
Օսմ. Հաղորդ. Ընկ.		3	70
Թրամվէյի բաժնեթ.		5	70
» հիմնադիր		1	60
« [illegible]		58	—
[illegible] Կ. Պոլսոյ		165	—
Թունէլեայ		75	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն տես	Ղշ.	110	05
» » » չէք	»	110	35
Փարիզ »	Ֆր.	22	80
» » » չէք	»	23	83
Պէլճիք անուանաց չէք	Ֆրանք	28	57
Վիեննա չէք	Քրոն.	21	78

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղշ.	87	28
Անգլիական ոսկի	»	110	03
Թալ մէճիտիէ	»	90	20
Բէշլիք	»	56	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	38
Մէճիտիէ	»	99	—
Բանքոյ Օթոմանեան	0. 0.	8	65

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ 26 Հոկտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ		92	12
Օսմանեան Թուրք Սեռի Բ.		49	—
Օսմանեան Թուրք Սեռի Դ. բաց.		23	25
Օսմանեան Թուրք Սեռի Դ. փակ.		23	25
Օսմանեան Պանքա		10	87
[illegible] 1890		108	12
Հելլէնական 5 ⁰/₀		29	—
» Մոնօփոլ		41	—
Պուլկարական 1888		82	—
Եգիպտական Իւնիֆիէ		108	12
[illegible]		165	—
Թարսիս		3	10
[illegible] երկաթուղի		13	—
[illegible]		75	315

ՓԱՐԻԶ 26 Հոկտեմբեր

Իտալ. Ռանթ 5 ⁰/₀		100	27
» » 3 ½ ⁰/₀		101	70
Օսմ. Թուրք. սեռի Դ.) բաց.	Ֆրն.	23	60
) փակ.	»	23	30
» » » Բ.	»	49	20
» » » Դ.	»	25	25
Օսմ. Պանքա	Ֆր.	512	—
Օսմանիէ	»	125	—
[illegible] երկաթուղի	»	97	—
Օսմ. [illegible]	»	506	—
Օսմ. Ռէժի	»	310	—
Եգիպտ. Իւնիֆ. 4 ⁰/₀		108	—
Քրէտի Լիոնէ		961	—
Ֆրանսական Ռանթ	»	98	85
Սպանիական արտաքին	»	69	95
[illegible]	»	77	—
Ռիօ Թինթօ	»	25	104
[illegible]	»	—	3

ՊԵՐԼԻՆ 26 Հոկտեմբեր

[illegible]	»	216	35
[illegible] երկաթուղի	»	96	40
Անատ. Երկթ. [illegible]	»	97	80
[illegible] Լիոնաւակ վերջ 3 ամս.	»	20	265

ՎԻԵՆՆԱ 26 Հոկտեմբեր

Թուրք. Լոտնէրի վիճակ.	»	139	20
Բանքէն երկաթուղ.	»	92	50
Օսմ. Ռէժի	»	278	—

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

Պ. ՀԱԼԱՃԵԱՆ
ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ ՏՕՔԹԷՕՐ ԱՆ ՏՐՈՒԱ
ՓԱՍՏԱԲԱՆ
Թաշթապուրուննեան խան(Պանք Օթոմանի դիմացը)
Կալաթա 6—10

EAU DES CARMES
Օ ՏԸ ՔԱՐՄ
ՄԱԹԻԱՍ ԵՂԲԱՐՑ — ԿԸ ԲՈՒԺԷ
Անմարսողութիւնները, սրտի հիւանդութիւնները, տկարութիւնները, ստամոքսի կծկումները։ Սրուակը պէտք է ըլլայ առանց էթիքէթի, վրան պէտք է գտնուի կապարի վրայ դրոշմուած մետալ մը ու Մաթիաս եղբարց անունը։ Ամբողջ Թուրքիոյ համար գործակալ Մ. ՎԱՍԻԼԻԱՏԻ եւ Ընկ., Պոլիս։

ՍԳՈՏԻ ՄՈՒՐԻ ՁԿԱՆ ՕՃԱՌԱԿ
Կ. Պոլիս, 18 սեպտ. 1888
Պարոնայք Սգոդ եւ Պօուն,
Ցորմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սգոդի օճառակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլային եւ անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։
Իմ կարծիքս է թէ այս հաճոյ եւ յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարելու Մօրիւ ձկան իւղէն եւ կը յանձնարարեմ զայն։
Տր. Ա. ԱՆՏՐԷԱՍԵԱՆ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ROYAL VICTORIA

HAIR RESTORER

ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ԱՆՎՐԻՊԵԼԻ ԴԵՂ

ՄԱԶԵՐԸ, ՄՕՐՈՒՔԸ ԵՒ ՊԵԽԸ ՈՒԺՈՎՑՆԵԼՈՒ ԵՒ ԱՆՈՆՑ ՏԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԻՐԵՆՑ ԲՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԸ

Այս դեղը նրբամաշկերը կանխեցուցէ երբ անգամ մը գործածէք զայն. անմրցելի դեղ մըն է։ Մաքուր և փայլուն կը պահէ մազերը. չիշ մը կը բաւէ անոր ազդեցիկ յատկութիւնները երեւան բերելու համար։ Անոր գործածութիւնը ախորժելի է և հերաթափութիւնը կ'արգիլէ։ Ասորեանական այլ ստոյգ արդիւնքներ կ'ունենայ։ Բնական փայլ մը կուտայ մազերուն։ Այս դեղը ներկ մը չէ բնաւ։ Փափաքուած արդիւնքը ընդհանրապէս 10—15 օրէն ձեռք կը բերուի։ Անոնք որ ծանր հիւանդութիւններէ կ'ապաքինին, մտազբաղութիւններ ունին, այն կիները' որոնք իրենց զաւակին կաթ կուտան և այն անձերը' որոնք մեծ յոգնութեանց ենթարկուած են միշտ, մազերնին կորսնցնելու ենթարկուած են միշտ. մանաւանդ այս պարագաներուն մէջն է որ Royal Victoria hair restorer, ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉը մեծ ծառայութիւններ մատուցանելու կոչուած է, կը բաւէ անգամ մը փորձել, զայն գործածելու համար միշտ։ Գործածման եղանակն է հետ երերցնել և փոքր բաղանակով մը օրը անգամ մը շփել մազերուն արմատները։ Փափագուած արդիւնքը ձեռք բերելէ յետոյ կը բաւէ երեք անգամ գործածել շաբաթը։ Այս դեղը կը ծախուի առաջնակարգ դեղարաններուն մէջ միայն։ Օսմ. Կայսրութեան և Եգիպտոսի մէջ միակ գործակալն է Լեւոն Թոփուզեան, որուն վաճառատունը կը գտնուի Կալաթա, Վոյվոտա պողոտային քով, Կալաթա—Սէրայ Թիւթիւնճիլէր գծին մօտ, թիւ 95—96։ Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին նաև անգլիական և ամերիկեան պատրաստ դեղեր։

ՏՈՔԹԷՕՐ Ց. ԱՐԱԳԵԱՆ

Ուսեալ ատամնաբոյժ Բարիզի

Ի Սէթէ ար Բերա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ք. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի դեղարան Նալբանտ։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 490

ԼԱ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենաճին Միջազգային Ընկ. ն Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տեօրէնութիւն յԵւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ Իթալիէնի անկիւնը)։

Զուտ փոխադարձ շահերը կը պատկանին Ընկ. ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ։

1900 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 359 ՄԻԼԻՈՆ Ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի' 6,230,000,000Ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր' 1845' ապահովագրեալներու վճարուած' մէկ միլիառ 660 միլիոն։

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ընդհանուր ապահովագիրը (բոլիս) աւելի չատ առանձնաշնորհումներ և առաւելութիւններ կընծայէ ապահովագրելոց քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագիրը։ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ ապահովագիրն առարկելի չէ բնաւ, և յանձնման թուականէն սկսեալ կերաշխաւորէ արհեստի, բնակութեան և ճամբորդութեան յարգելք բոլոր վտանգներն և մահուան ամէն պարագաները. առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պահուն։ Ապահովագիրն իրաւունք կու տայ առաւել առաջ փոխառութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կըլլայ հանդերձ Ապահովագրութեան մուրհակին մէջ։ Առաջին տարեվճարէն սկսեալ, ապահովագրողին համար իրաւունքէ անկում չկայ։ Ընդհանուր ապահովագիրը կ'վճարուի ի դէպ մահու ապահովագրեալ անձին զրած բոլոր մասնաճառերնով, ինչպէս նաև ապահովագրեալ դրամագլխով և հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոսով։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա

Է. ՕՒՌ ՀՈՒՍԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Բենեքէ-Պատալեան

192 Ֆ. ԶՕՒՆՃԵԱՆ

Վօյվօտա Վեթմիլը խան փողոց Ղալաթիա

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ ամէն. աշխարհաւոր տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը յարգ 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մենաշնորհեալ հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին' ԲԵՐԱ, Չիչէկ Համամ, Ղալաթա Սէրայի դիմաց։

ՂԱԼԱԹԱ Սինկէր Խան, Թիւնէլին նաեւ. Թրամվայի կայարանին դիմաց։

ՍՏԱՄՊՕԼ Սուլթան Համամ Թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթասիոնին դիմաց Թիւ 13։

NEVRALGIES Անգար, Ստամոքսի կծկում, Անարիւնութիւն և բոլոր ջղային հիւանդութիւնները մէկ ժամուան մէջ կը բուժուին շնորհիւ Տոքթէօր CRONIERի

ՀԱԿԱՋՂԱՑԱՒԱՑԻՆ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐՈՒՆ

Տուփը 3 ֆրանք, համբու ծախք չաւնուիր Paris, դեղարան Robriquet, Monnaie փողոց Թիւ 23։ Կը ծախուի նաև բոլոր դեղարաններու մէջ։

Ոսկի շքադրամ 1900ի Բարիզի Միջազգային Արուեստահանդէսին։ Մթերանոց Մէշիքի և Ընկ.։

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ

ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ին

Կ. ՊՈԼԻՍ

Թահտաքալէ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ ու եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաև Թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու գերազանց աժանութիւնը։ Փափաքողներուն քաթալոկը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրոստի Պաք և Կ. Ինճիճեան Որդիք վաճառատուններուն, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի ստորեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը' պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով.

- ԲԱՐԻԶ.— Պ. Պ. Լազառիէս Որդի եւ Ընկ. 28. — Ռիւ Շաթօտէօն։
- ԳՈՄՎԱՑ.— Պ. Պ. Ապքար եւ Ընկ.
- ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.— Պ. Մ. Գալֆաեան.
- ԳԱՀԻՐԷ.— Պ. Հ. Ռոզանմալ.
- ՌՈՒՍՃՈՒՔ.— Պ. Պ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
- ՎԱՌՆԱ.— Պ. Կէւոն Արտիծի
- ԶՄԻՒՌՆԻԱ.— Պ. Հայնրիխ Վառնինկ.
- ՍԵԼԱՆԻԿ.— Պ. Տինօ Ֆէրնանտէզ.
- ԻՒՍԿԻՒՊ.— Պ. Մ. Քափուանօ.
- ՊԷՅՐՈՒԹ.— Պ. Ֆրանքէլ Շիֆֆնէր.
- ՍԱՄՍՈՆ.— Պ. Պ. Պետրոսեան Եղբարք.
- ՏՐԱՊԻԶՈՆ.— Պ. Արիս Կ. Ինճիճեան.
- ՍԵԲԱՍՏԻԱ.— Պ. Պ. Վ. եւ Օ. Մեծատուրեան.
- ԻԶՄԻՏ.— Պ. Յակոբ Մումճեան.
- ՌՈՏՈՍԹՕ.— Պ. Յակոբ Բռօվտոսլ.

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղն և իբօֆօսֆիթը։ Խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ'օգնէ։ Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ՀՈՑԼԸ (սըրաճա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐԱՒԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՐՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՅ ՅԱՐՁԱԿՈՂ
ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակալութիւն ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԼ 531

ՀԻՆ ԳԻՆԻ Եւեսունճերուք տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինածներու և անարիւնութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթագիւղ։ Հանգուցեալ Մուխթար Յակոբ աղայի տունը։

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

[illegible] Լիվերբուլէ [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5597
Սաքսոնիա	18900	[illegible]	4841
Լուքանիա	12952	[illegible]	2229
Քամբանիա	12950	[illegible]	3845
Ուլթոնիա	8845	[illegible]	2931
Ումբրիա	8128	[illegible]	1935
Էթրուրիա	8120	[illegible]	3559
Սէրվիա	7392	[illegible]	2131
Աւրանիա	7269	[illegible]	1814

Շէրպուրկ շոգենաւը, նաւապետ Բէրթինս, ընդհանուր վաճառքով Լիվերպուլէն հոս կը հասնի ամսոյս 29ին։

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻԿԸՐ

Joly et Seager

Մէյմանէտճի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, [illegible] 1255

[illegible] ՀԱՐԻՍ ԵՕԹԷՐԵԱՆ

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի և [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3000
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	8900	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2000
[illegible]	8700	[illegible]	800
[illegible]	8700	[illegible]	800
[illegible]	8700	[illegible]	800
[illegible]	8500		

[illegible] 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՑԱՆՏԷՆ

Ղալաթիա, [illegible]

690 [illegible]

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Ֆրանսական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականապար նոր հանրագիտակ բառարան մը։ Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին հիմերը, մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հօյակապ շինուածներու, տարազներու և թիթեռու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր շաբթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Առ նուազն 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան, եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տետրէ բաղկացեալ անկազմ սերիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով, իրենց հրատարակութենէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագինը ճշդեալ է.
- 190 ֆրանք առանձին տետրերով կամ սերիներով եւ կամ Թղթակազմ հատորով
- 225 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi-chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանանչ

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանդաներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, պայմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրուելով, ստորագրողը զերծ կը մնայ ապագայ գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի պրակներ ալ հրատարակուելու ըլլան։ 587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ, Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17։ Խնդրողին 16 երեսնոց պրակ մը' իբր նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբար։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ^րդ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Ծաննի զարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զրպուճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ [illegible] ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն. ցաւով ակռաները ու բուժուած վերադարձնելու պայմանաւ։

Նորաձեւ ակռաներ, ոսկիէ, [illegible] և պլատինէ [illegible] ակռաներ կը պատրաստեն, [illegible] դիմացկունութիւն, ծանրութիւն և ազատ աշխատանքի [illegible]

Բերնի հիւանդութեանց [illegible] կը բուժուին [illegible] գեղեցկութեան [illegible]

Ծ. Գ. [illegible] օրերն ալ (մինչեւ ժամ 6) [illegible] (մինչեւ ժամ 6) [illegible]

Տանօր.— [illegible] 197

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE

պատրաստուած [illegible] 534

CH^les FAY, Perfumista

PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒ

[illegible] Հըլլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	1069	[illegible]	1497	[illegible]	1011	[illegible]	724	[illegible]	133
[illegible]	3607	[illegible]	2906	[illegible]	1695	[illegible]	2272	[illegible]	1113
[illegible]	1541	[illegible]	895	[illegible]	775	[illegible]	2709	[illegible]	1785
[illegible]	2377	[illegible]	4311	[illegible]	1551	[illegible]	3557	[illegible]	1138
[illegible]	1832	[illegible]	927	[illegible]	2720	[illegible]	1057	[illegible]	1309
[illegible]	1264	[illegible]	2288	[illegible]	3309	[illegible]	1725	[illegible]	1322
[illegible]	1076	[illegible]	1713	[illegible]	595	[illegible]	2419	[illegible]	1548
[illegible]	841	[illegible]	504	[illegible]	2254	[illegible]	1088	[illegible]	857
[illegible]	4481	[illegible]	2684	[illegible]	5540	[illegible]	4100	[illegible]	1872
[illegible]	1671	[illegible]	1530	[illegible]	1020	[illegible]	4036	[illegible]	[illegible]
[illegible]	1537	[illegible]	1341	[illegible]	1058	[illegible]	1585	[illegible]	2629
[illegible]	1846	[illegible]	954	[illegible]	2207	[illegible]	1637	[illegible]	1914
[illegible]	1084	[illegible]	1828	[illegible]	1700	[illegible]	516	[illegible]	1289
[illegible]	2739	[illegible]	849	[illegible]	1058	[illegible]	2329	[illegible]	2296
[illegible]	1834	[illegible]	4582	[illegible]	2278	[illegible]	1663	[illegible]	1850
[illegible]	2697	[illegible]	3060	[illegible]	1842	[illegible]	1612	[illegible]	1209
[illegible]	4235	[illegible]	1248	[illegible]	3191	[illegible]	1789		

Իտալօ շոգենաւը, նաւապետ Հէյդ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Հօրասիօ շոգենաւը, նաւապետ Քրօֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի Նոյեմբեր 3ին։

Դիմել առ գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ [illegible]

Թիւ 22—24 [illegible] խան, Ղալաթիա 277

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

- Հկ. 16 29 [illegible]
- Հկ. 18 30 [illegible]
- Հկ. 18 31 [illegible]
- Հկ. 18 31 [illegible]
- » 19 1 [illegible]

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ԵՒ [illegible]

Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵԿՆՈՒՄՆ ՇՈԳԵՆԱՒԻ

Հոկտ. 28ին Մինկրէլի, Անատ. եզերքէն։
» 31ին Առմենի, Մարսիլիայէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆ

Հոկտ. 29ին Մինկրէլի, ուղ. Մարսիլիա։

[illegible] Բարիզի համար.

Առաջին կարգի 345 ֆրանք, Երկրորդ 175 ֆրանք. [illegible]

[illegible] 516 [illegible]

[illegible]

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	3000	[illegible]	2500
[illegible]	3000	[illegible]	2400
[illegible]	3000	[illegible]	1250
[illegible]	3000	[illegible]	1250
[illegible]	1000	[illegible]	3000
[illegible]	1000	[illegible]	1500
[illegible]	1500	[illegible]	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. [illegible] և ԸՆԿ.

[illegible]

154 21, [illegible]

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1901 Սեպտեմբեր 16 (Ն. Տ.) երկուշաբթի օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՈՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 224 խառն Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 223 խառն Իրկն.	
Ժ.	Վ.		Ժ.	Վ.
12	—	մկն. Էսկի-Շէհիր ժմ.	3	—
12	42	» Կէօքճէ քըոըք »	2	20
1	39	» Սաբօնճը բունար »	1	38
2	33	» Ալաեունտ «	12	42
3	15	» Չէքիւրլէր »	11	53
4	10	» Տէօյէր »	11	5
4	39	» Իհսանիյէ »	10	20
5	3	» Համամ »	9	53
5	14	» Կազլըկէօլ համամ »	9	44
6	1	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	9	13
6	41	» Գէօյիւք Չօպանլար »	8	20
7	36	» Չայ »	7	33
8	21	» Իսհագլու »	6	40
8	45	» Խասսիան »	6	15
9	16	» Աք չէհիր »	5	53
9	48	» Ազարի քէօյ »	5	13
10	30	» Ջավուշճը քէօյ »	4	35
11	8	» Իլկին »	4	3
11	55	» Գատըն-Խանը »	3	9
12	50	» Սէրայ-Ինի »	2	27
1	22	» Մէյտան »	1	47
2	22	» Բունար-Պաշը »	12	42
3	—	ժմ. Գոնիա մկն.	12	—
իրկն.			առտ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրիկն.	
Ժ.	Վ.		Ժ.	Վ.
1	—	մկն. Էսկի Շէհիր ժմ.	11	—
1	44	» Աք Պունար »	10	18
2	24	» Ալբու Քէօյ »	9	46
3	4	» Պէյլիք Ախուր »	8	58
4	9	» Սարիքէօյ »	8	1
4	58	» Պիչէր »	7	4
5	35	» Սասիլէր »	6	27
6	9	» Պէյլիք Քէօփրիւ »	6	—
7	3	» Բօլաթլը »	5	16
8	21	» Մալը Քէօյ »	3	49
9	15	» Սինճան Քէօյ »	2	47
10	—	ժմ. Էնկիւրիւ մկն.	2	—
իրկն.			առտ.	

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 421 խառն Առտու		Թ. 423 խառն Իրիկ.		ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 422 խառն Առտու		Թ. 424 խառն Իրիկ.	
Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.		Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.
4	37	6	12	մկն. Ատա-Բազար ժմ.	5	43	7	23
4	55	6	30	ժմ. Համիտիէ մկն.	5	25	7	5

ԱԼԱՅՈՒՆՏԷՆ ՔԷՕԹԱՀԵԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առտու		Թ. 324 խառն Իրկն.		ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առտու		Թ. 323 խառն Իրկն.	
Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.		Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.
2	35	12	45	մկն. Ալայունտ ժմ.	2	—	12	5
2	55	1	5	ժմ. Քէօթահեա մկն.	1	40	11	45